Q. D. B. V.

DISSERTATIO INAUGURALIS, DE

POTESTATE STATUUM IMPERII CIRCA DIGNITATES,

Quam
EX CONSENSU & AUTORITATE
INCLUTI JCTORUM ORDINIS,
IN ALMA VIADRINA,
PRÆSIDE

DN. HENRICO COCCEJO,
JCTO CELEBERRIMO,
SERENISSIMI AC POTENTISSIMI ELECTORIS BRANDENBURGICI CONSILIARIO, FACULTATIS JURIDICÆ ORDINARIO, & PROFESSORE PRIMARIO,
Antea
SUMMI CONSILII STATUS ELECTORALIS PALATINI, ET COLLEGII REVISORII ASSESSORE, IN ACADEMIA HEIDELBERG. DECRETAL. PANDECT. & JURIS GENT. PROF. P. ORDIN. MERITISSIMO,

Domino atq; Patrono ſuo ſumma cum obſervantia colendo,

PRO LICENTIA,
SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES
ritè capeſſendi,
Die XXIX. Auguſti An. M DC XCVIII.
H. L. Q. C,
Publicæ Eruditorum Diſquiſitioni ſubmittit

DANIEL LEONHARD Müller/
Lipſienſis.

Francofurti ad Viadrum, Literis CHRISTOPHORI ZEITLERI,

Og.a
Digitized by Google

Digitized by Google

CAPUT I.

De origine dignitatis ſeu nobilitatis, ejusque à plebejo vel civico ordine differentia.

CONSPECTUS.

Ingreſſus. §. 1.
Dignitas & meritum idem. §. 2.
Conſiſtit in virtute; hæc in ſola perfectione animæ. §. 3. 4.
Hinc naturâ nobilitatis cauſa unica eſt, præclara virtus. 5. 6.
Ejus æſtimatio duplex. 7.
Infamia facti unde? 8.
Omnes in Rep. dignitates declarationem publicam requirunt. 9.
Per eam definitur valor civium. Quid laus, honos? 10.
Alia dignitas, quæ homini ineſt; alia, quæ ei à rep. tribuitur. 11.
Eſt vel privata. 12.
Vel publica. 13.
Hæc illâ longè eminentior. 14.
Summa dignitas eſt adminiſtratio Reip. 15.
Proxima ab hac nobilitas eſt eorum qui imperanti in tuenda Repub. & juſtitia adſiſtunt. 16.
Reliqua genera dignitatū. 17.
Eas confert Summus imperans 18.
An digniſſimis ea tribuenda? 19.
Moribus gentium dignitates quædam (1.) hereditariæ factæ. 20.
(2.) Iis conceſſæ qui non gerunt officia in Rep. 21.
Quinam nobiles, quinam plebeji. 22.
Cives Reip. Rom. à Romulo diſtincti in Patres & plebejos. 23. 24.
Julianus magis nobilis habitus, quia JCtus quàm quia magiſtratus curulis. 25.
Omnes Magiſtratus & Judices Populi Romani nobiles fuere. 26.
Equeſtris ordinis quinam. 27.
Plebs initio ab honoribus excluſa

Digitized by Google

cluſa, poſtea vero eorundem capax facta. 28.
Qui novi dicti, qui nobiles. 29
Magiſtratus fuere vel Populi Romani, vel plebis. 30.
Iſti nobiles dicti. 31.
It. Curules, & unde. 32.
Gellii derivatio rejicitur. 33.
Tituli apud Romanos ſero in uſu eſſe cœperunt. 34.
Demum IV. claſſes eorundem conſtituti. 35.
Nobiliſſimi titulus cui tributus. 36.
Egregiatus huc non pertinet. 37.

§. I.

NEque quicquam magis è re publica, neque in vita civili magis neceſſarium eſſe, neque ad Deum propiùs quicquam accedere certum eſt, quàm bonum à malo, actiones rectas à pravis ſecerni, & præclarè geſta virtuteſque ſuo merito & æſtimari, & ornari. Quemadmodum è contrario nihil æq; Reip. funeſtum exitioſumque eſt, nihilq; Deo divinæq; juſtitiæ magis adverſũ, quàm bonos ac malos, ſapiẽtes & imperitos, fortes & ignavos pari, nedũ illos præ his meliori jure meritoq; cenſeri; quod verè eſt vitia virtutibus & tartarum cœlo præferre.

§. 2. Hoc virtutum & egregiè actorum meritum dicitur dignitas; idem enim eſt mereri ac dignum eſſe; uti laude, honoribus, præmis &c. dignum eſſe nihil aliud eſt quàm ea meriri. Dignitas itaque naturaliter non niſi in merito conſiſtit, eſtque ipſa meriti ratio, & hæc vi verbi idem ac honos, claritas, nobilitas, generoſitas, &c. Tiraqu. *de Nobilit. cap. 2.*

§. 3. Equidem præter virtutes & præclara facinora etiam aliæ res eſſe videntur quibus meritum dignitaſque inſit: uti ſunt corporis robur, agilitas, pernicitas,

nicitas, forma &c. Verùm iſtæ non ſunt animæ perfectiones, ſed corporis; quibus rebus bruta ſæpe nos immenſum ſuperant atque antecellunt; & ſunt ea bona caduca, non, ut animæ, æterna. Saluſt. *Bell. Jugurt. in præf. c. 2.* Verum igitur meritum ſeu dignitas, quæ hominibus propria eſt, non poteſt ineſſe corporis aut ullis aliis quam animæ perfectionibus. Et, ſi homines iis ad bene agendum rectè utuntur, tum verò ad perfectiones animæ, à qua reguntur quaſi & ad uſus illos præclaros adhibentur, meritò referendæ ſunt.

§. 4. Atq; hoc, quod natura dignitas ſive nobilitas nulla ſit niſi ex virtute & benemeritis, prolixè docet, & conſenſu tum Græcorum, Romanorum, aliarumq; gentium, tum JCtorum probat Tiraq. *d. tract. cap. 5. per tot.* Idemque præclarè tuetur Tullus Rex Romanorum in oratione ad Fufetium Ducem Albanum, apud Dion. Halic. *Antiq. Rom. lib. 3. c. 15.* Nec non Marius magnus ille Romanorum Dux & ſepties Conſul, apud Saluſt. *de Bell. Jugurth. cap. 85.* Item Horat. *lib. 1. Serm. Sat. 6.* & copioſè Juvenalis, *Sat. 8. per tot.* cujus ſummam & argumentum hoc verſu refert:

Nobilitas ſola eſt atque unica virtus.

Cui geminum eſt veriſſimum illud Stoicorum aſſertum, τὺς αὐτὺς εὐγενεῖς τὺς καὶ ἐναρέτυς, *eosdem nobiles qui & probi eſſent.* Plura de virtutis nobilitate vid. apud Cœl. Rhodigin. *Lect. antiq. lib. 20. cap. 27. ſeq.* Arniſ. *Doctrin. Polit. c. 12.*

§. 5. Naturaliter igitur nulla alia dignitatum nobilitatisqve cauſa & ratio eſt, quàm præclarè agere, &, ut verbo rem finiam, virtutis exercitium. Quæ res quid valeat videamus, & nomina, quibus varie uti ſo-

ſolent, ponderemus: Uti enim res precio, quaſi menſura quadam, æſtimantur, & concurrunt diverſisqve nominibus ſignificantur res, ejus bonitas, taxatio, valor, precium: ita & generoſæ hominum actiones merito ſuo valent, varieq; inde vocantur.

§. 6. Res ipſa, de cujus valore quæritur, eſt actus virtutis, ſeu quælibet generoſa & præclara actio; & homo, cui ſtudium atq; facultas rem bene gerendi ineſt. Hæc qualitas in homine, cui quaſi inſita eſt, *generoſitatis*, ſimilibusve *Præſtantiæ* nominibus venit. *Juvenalis Sat. 8.*

Quis generoſa putet niſi fortia.

& quatenus publice jam talis audit & habetur, fama, *l. 8. C. Ex qvibus cauſ. inf.* claritudo, nobilitas, celebritas dicitur. Saluſt. *d. cap. 2. in fin. Variæ ſunt artes animi, quibus ſumma claritudo paratur.* Et *nobilitas* quaſi noſcibilitas, uti ignotum & obſcurum *ignobile* dicitur. Tiraq. *de Nobil. cap. 2. n. 3. & ſeqq.*

§. 7. Hujus præſtantiæ æſtimatio duplex eſt: alia, quanti in ſe ſit ac valeat: alia, quanti habeatur ab hominibus in Rep. Quod ultimum inprimis hîc ſpectatur, quia à Republ. ejusque judicio meritis ea tribuuntur quæ ipſis debentur; unde *æſtimatio* ſeu *exiſtimatio* dicitur *l. pen. §. 1. & ſeqq. ff. de extraord. cogn. l. 8. l. 14. l. 17. C. ex quib. cauſ. inf. irr.* Item *opinio. l. 6. §. 1. C. de poſtul. l. 3. C. de Injur.* Qvia in Rep. non alia cujusqve cives præſtantiæ ratio haberi poteſt, quam qvanti homines in Rep. eam *exiſtimant* ac *opinantur*; cum à Reip. opinione ac judicio effectus pendeat.

§. 8. Quo ſenſu infamiam facti *opinione hominum* metitur JCtus, in *l. 2. princ. ff. de Obſ. par. & patr.* Ubi tamen nec qvorumlibet hominum, ſed cordatorum; nec

nec horum quodlibet judicium, ſed ſanum intelligitur: uti arbitrium boni viri dicitur, non quod vir, etſi bonus, arbitratur, ſed qvod arbitrari eum decet; *l. 41. §. 4. in fin. ff. de Fideic. lib.* adeoqve quod, ut ſcholæ loqvuntur, in abſtracto juſtum honeſtumqve eſt. *l. 30. ff. princ. ff. de oper. libert.* More Stoicorum, qui, cùm de ſapientia, juſtitia &c. agunt, in concreto hominem ſapientem, juſtum &c. repræſentant: in pluribus autem JCti Stoicæ diſciplinæ, ceu moralibus præ cæteris optimè accommodatæ, morem imitari ſolent. Neque voces illæ, exiſtimatio, opinio &c. tantùm activè pro hominum judicio, ſed & vulgò paſſivè pro eorum merito accipiuntur, *d. l. 3. C. de. injur. d. l. 6. §. 1. C. de Poſtul. & ſimil.*

§. 9. Dignitas itaque & nobilitas naturaliter aptitudinem præclarè agendi & merita egregia ſeqvitur; at in civitatibus aptitudo iſta, niſi publica agnitione & declaratione nitatur, vix attenditur. Itaque nec ſummum nec aliud quodvis imperium humanum, (modo paternum excipiat) ex ſola aliis meliùs quàm ipſi poſſunt, proſpiciendi facultate, nec meritorum magnitudine aut imperandi dexteritate & peritiâ rectè derivatur, niſi eorum, in qvos imperium apprehenditur, vel alterius ſuperioris conceſſio acceſſerit. Ita reliqvæ omnes in Rep. dignitates declarationem publicam requirunt; privatorum qvippe judicium inſufficiens eſt, & juri Principis derogat, in quem cum ſalutis publicæ cura etiam judicium de remediis eam provehendi, deque perſonis & earum meritis, quatenus ad communem felicitatem ſufficiant, tranſlatum eſt.

§. 10. Hac exiſtimatione ſeu judicio publico, (uti taxatione precium rei) definitur, quanti quis in rep. habea-

habeatur, diciturque proprie *meritum* vel *dignitas*; ſcil. quid qviſque mereatur ac quo dignus ſit: *ſup. §. 2.* nam & fundus decem dignus dicitur qvi decem valet. *l. 19. l. 88. princ. ff. ad L. Falc.* Et ſi meritum deprædicetur verbis, *laus*; ſi oſtendatur factis, *honos* dicitur.

§. 11. Uti autem alia æſtimatio eſt, quæ ipſi rei ineſt, & re continetur; alia, quæ eam meritur, & in pecunia numerata conſiſtit: *l. 88. ff. de V. S.* ita alia dignitas eſt, qvæ Viro bono & actionibus honeſtis egregiisque ineſt; alia, qvæ à Republ. ei tribuitur. Illa eſt qvæ hanc promerita, hæc qvæ illi debita eſt: illa virtutis eſt, hæc præmii vel ejus quod virtuti debetur: illa cauſa qvaſi eſt, hæc effectus. Limn. *Add. 1. ad lib. 6. c. 1. n. 19.*

§. 12. Hæc eſt vel privata, vel publica: Privata, quæ cuique homini honeſto, etiam privato competit, ejusque effectus ſunt, ut in civitate cùm integram fidem habeat; *l. 2. l. 3. princ. ff. de teſtib.* tum & integram opinionem aptitudinis ad honores. *l. 8. C. de Decur. l. 3. C. de re milit.* Atque hic ſtatus hominis honeſti & integræ famæ vocatur dignitas *in l. pen. §. 1. ff. de extraord. cogn.* ubi exiſtimatio cujusqve definitur; *dignitatis illæſæ ſtatus.* Et mox: *circa ſtatum dignitatis d. l. pen. §. 2.* Sic & in *d. l. 3.* homines honeſti nec infamiâ notati dicuntur *integræ dignitatis homines*: qvibus hæc dignitas ex vera obligatione debetur, nec auferri niſi delicto ipſorum poteſt: unde & additur *in d. §. 1.* illum *dignitatis ſtatum* delicto noſtro vel minui vel conſumi: & inde jure conſtitutæ ſunt actiones injuriarum pro defendendo hoc dignitatis noſtræ ſtatu, tuendaqve exiſtimatione integra.

§. 13. Publica dignitas eſt, quæ functionibus publicis cohæret, ac in adminiſtrando tuendaque rep. ac

juſtitia

juſtitio verſatur. Nulla enim divinior virtus eſt quam prodeſſe quam plurimis: eamque originem Deorum gentilium refert, & traditionem hanc vetuſtisſimam Ægyptiorum fuiſſe tradit *Diodorus Sic. Biblioth. hiſt. lib. 1. cap. 13* τοὺς θεοὺς ἀνθρώπους ὑπάρξαντας μὲν θνητούς, διὰ δὲ σύνεσιν καὶ κοινὴν ἀνθρώπων εὐεργεσίαν τετυχότας τῆς ἀθανασίας. *Deos* (ſcil. in Deorum numerum relatos, nam de reliquis, quos cœleſtes vocat, antea egerat) *fuiſſe homines mortales, ſed propter ſapientiam & publica in homines beneficia immortalitate potitos eſſe.* Quod ex eo refert *Euſeb lib. 3. præpar. Evang. cap. 3.* Graviter hoc exponi, atqve eô ad tutandam Remp. excitat Cicero, *in Somn. Scip. cap. 3.* his verb: *omnib9 qui patriam conſervarint, adjuverint, auxerint, certum eſſe in cælo definitum locum, ubi beati ævo ſempiterno fruantur &c.* &. mox: *certatim rectores & conſervatores hinc profecti huc revertuntur.*

§. 14. Publica ergo dignitas longè eminentior eſt privatâ: ſingulorum enim virtus, ſeu præclarè merendi poteſtas, anguſtis finibus deſcripta eſt, & ad paucos utilitas ejus pertinet; at eorum, qui in luce Reip. poſiti ſunt, in immenſum patet, & patriæ, Reip. civium omnium, quin gentium res, jura ac pacem tuetur, in univerſum ſe communicat, & in populos integros meriti ubertate diffunditur. Eleganter Cic. *Orat. pro Q. Ligur. in fin. Nihil,* ait, *fortuna majus habet, quam: poſſe ſervare qvam plurimos; nihil natura melius, quam velle.*

§. 15. Hinc igitur ſumma in terris & ad Deum proximè accedens virtus eſt, regere imperio gentes & populos: quod eſt munus ſummæ in Rep. poteſtatis; quippe quod unicè in tuenda gentium juſtitia ac pace conſiſtit, atque adeò, cùm Deus ipſe eâdem vir-

 tute

ture iisdemque rationibus univerſum temperet ac tueatur, hæc Reipubl. poteſtas in hac univerſi parte, terra ſcil. noſtra, Dei vicaria Deoq; proxima dignitas erit.

§. 16. Unde conſtat, naturali ratione præcipuam nobilitatem iis officiis contineri, quæ in adminiſtranda tuendaque Rep. ac juſtitia verſantur: cùm enim hæ ſint ipſius ſummæ poteſtatis partes, quibus conſtituitur, & unde muneris, quod illa ſuſtinet, faſtigium eſt, ejusque veneratio ſanctitasque proficiſcitur; non poteſt non eſſe præcipua in rep. eorum officiorum dignitas atque nobilitas, quæ hujus muneris adminiſtrationem vel in Conſilio Principis, vel Jurisdictionis poteſtate, vel alio togatæ aut armatæ militiæ genere participant. Propter hujus enim ſanctisſimi muneris participationem dicuntur illi ab Impp. pars corporis ipſius, *l. 5. princ. C. ad L. Jul. Maj.* Aur. Bull. *tit. 24 §. 1.* parique ſeveritate inviolabiles habentur. *dd. ll.*

§. 17. Cætera verò officia omnia vel his ſaltem ſunt ſubſidiaria; vel ex præſentatione Principis ſplendorem trahunt, ut varia legatorum genera; vel ſpeciali Principis beneficio ac arbitrio ad aliquem Nobilitatis gradum evehuntur; vel denique ſunt magis onera civitatum, etſi cum honore conjuncta, quæ honeſtioribus è civium numero imponi ſolent: de quibus *tot. tit. ff. de Muner. & honor.*

§. 18. Summa igitur Reip. poteſtas non modò omnium dignitatum princeps, ſed & omnium fons eſt: nam, cùm ipſa per ſe omnia Reipubl. munia obire nequeat, ſed adminiſtris opus habeat, in hos portio muneris in parte Reip. vel juſtitiæ tuenda derivatur, & cum munere dignitas; adeò ut tantum illi de dignitate

tate ſeu nobilitate participent quantum de officio.

§. 19. Atq; de his dignitatibus publicis hic agimus; quas ſumma poteſtas ita diſpenſat, ut pro cujusq; meritis in dignisſimos diſtribuat. Neq; tamen hæ publicæ dignitates debentur ex vera obligatione dignisſimis, quia in arbitrio ſummæ poteſtatis eſt, per quos negotia publica curari velit; ſed quaſi ex virtute: quia equidem laudabilius, perfectius, & boni Principis eſt, optimis ea committere; atque ad id tenetur ille, non quidem vinculo juris, ſed κατ' ἀξίαν. Grot. *de J.B. & Pac. Lib. 1. cap. 1. §. 8.* Quòdſi igitur merenti dignitas tribuitur, concurrit illa cum naturali dignitate; ſin, merè juris poſitiva ea eſt.

§. 20. Hæc hactenus rationi ac naturæ & gentium juri conveniunt, quibus deinde moribus & ſtatutis duo potisſimum addita, adeoq; meri juris poſitivi ſunt. (1.) Quòd dignitas quædam hæreditaria facta ſit, cùm naturaliter ea perſonam minimè excedat; meritũ enim perſonæ cohæret, quod extra perſonam merentem eſſe & ad heredes tranſire nequit. Ita apud Romanos illi, qui Magiſtratum Curulem primi in familia geſſere, *novi*, eorumque liberi *nobiles* dicti ſunt; de quo *infr. §. 26. & ſeqq.* At ſi poteſtas, cui dignitas ineſt, territorio cohæreat, ut Principum, naturale eſt ut cum territorio ad heredes illa pertineat.

§. 21. (2.) Quod nobilitas quædam concedatur iis quoque, qui non ſunt in tali, ut dictum, officio conſtituti. Quo tamen caſu illa potiùs conſiſtit in quibusdam beneficiis, immunitatibus & prærogativis, quæ competere dignitatibus ſolent, & arbitrio Principum aliis quoque concedi posſunt; uti quando beneficio Principis Nobilitas alicui, etſi fortè non merenti, con-

Digitized by Google

ceditur. Ita Cic. *Lib. 3. ad famil. Epiſt. 13. Inſignia* ait *virtutis multi ſine virtute conſequuntur.*

§. 22. Ex his conſtat, plebejos aut civici ordinis non eſſe, qui vulgerunt in republ. honores, ſeu talia officia, quæ in parte reipubl. vel juſtitiæ tuenda verſantur, ſed qui reguntur tantum ac defenduntur ab aliis, ut rei ſuæ privatæ ſupereſſe poſſint; nec jure poſitivo ſeu ſtatutario illi, quibus beneficio Principis nobilitatis aut dignitatis inſignia ſunt conceſſa. Nobilitas iſta civilis eſt eminentia quædam & prærogativa, ſummæ poteſtatis decreto, vel ob merita conſpicua in rempub. vel per modum beneficii, certis perſonis earumq; aliquando progeniei tributa, eas à ſorte plebis vulgari eximens, variisque beneficiis & privilegiis exornans. Unde facile deciditur quinam præferendi; num illi qui dignitatem ex merito, an qui dignitatis inſignia ex beneficio quæſivêre. Tiraqv. *de Nobil. cap. 5. n. 16. & ſeqq.*

§. 23. Arq; has rationes ſecutus eſt Romulus, qui, cùm erecto aſylo omnes in civitatem recepiſſet, conſtituta dein Republ. duos ordines civium diſtinxit; alterum eorum, *qui Magiſtratus gererent, ſacra curarent, jus redderent, & ſecum publicæ urbaneq; rei curam capeſſerent*; alterum eorum, *qui à Rep. vacui agro colendo, pecoribus opificiisq; operam darent*, prout refert Dionyſ. Halic. *Antiqv. Rom. lib. 2. c. 9.* Hi *plebeji* dicti ſunt, illi *Patres:* Halic. *d. lib. 2. cap. 8.* horumq; liberi *Patricii.* Plutarch. *in Romul. cap. 18. & 19.* Patris enim, apud veteres inprimis, magni honoris venerationisq; nomen fuit, quod Diis quoque ſuis honoris cauſâ tribuerunt, ut Liber *Pater*, Gradivus *Pater*, & ipſe Jupiter, Divum hominumque *Pater* dicti. Et Æneas, poſtquam diſparuiſſe creditus eſt, inter divos relatus & Patris indi-

getis

getis nomine cultus fuit. Aurel. Vict. *de Orig. Gent. Rom.*

§. 24. Unde conſtat, in hac formatione Reip. non alios Plebeji ordinis fuiſſe, quàm quorum nullæ fuerunt in adminiſtranda republ. vel juſtitia partes: & utrumq; civitatis ordinem ita diſtinctum fuiſſe, ut, qui nullos magiſtratus, dignitates ac honores gererent, ſoli dicerentur *plebeji*, ſeu, ut alias loqvuntur, *civici ordinis*, reliqui omnes, qui in dignitate conſtituti erant, vel honoribus in republ. fungebantur, primi ſeu Senatorii ordinis eſſent, qui tum *nobiles* dicti ſunt. Perez. *C. de Dignit. n. 30.*

§. 25. Ita Spartianus Julianum JCtum, Juliani Imperatoris proavum, triplici de cauſa nobilem dicit, quòd bis Conſul, Præfectus Urbi & maximè quòd JCtus fuiſſet: *Didio*, ait, *Juliano* (Imperatori) *proavus fuit Salvius Julianus, bis Conſul, Præfectus Urbi, & JCtus, quod magis eum nobilem fecit.* Spartian. *in Did. Julian. cap. 1.*

§. 26. Hinc omnes judices, omnes magiſtratus Populi Romani (de quibus vid. *§. 30.*) Nobiles fuêre non plebeji. De judicibus id conſtat ex *L. 12. C. de Dignit.* ubi pœnæ loco ſtatuitur, *ut Judices, ſi ſe ſceleribus maculaſſent, honore exuti inter plebejos habeantur.* Omnes igitur honores hos adepti plebejorum cenſui exemti, & contrà honoribus privati in plebejorum cenſum redacti fuere. De Magiſtratibus verò Lucanus *lib. 2. verſ. 18. Omnis honos* (id eſt, Magiſtratus. *§. 7. J. de Jur. Nat.*) *latuit plebejo tectus amictu.* Adeo enim terruerant Romam prodigia inſolita, ut, juſtitio facto, Magiſtratus, veſtitu (quo inprimis diſtinguebantur à plebe) depoſito, habitum plebejum induerent. Ergo omnis Magiſtratus P. R. exemtas plebejorum cenſui vel civico ordini, & habitu ab eo diſtinctus fuit.

§. 27. Acceſſit vero deinde tertius ordo equeſtris, in quem Cenſor potentiores & locupletiores è plebe allegere ſolebat, dato annulo aureo, & equo, qvi publicè alebatur, idq; ferè in præmium virtutis bellicæ. Alex. ab Alex. *Gen. dier. lib. 2. c. 29.* Perez. *C. de Equeſtr. dignit. per tot.*

§. 28. Equidem, cùm exactis Regibus ageretur de forma Reip. conſtituenda, diuq; dubitaretur, quæ forma præſtaret, Dion. Halic. *lib. 4. cap. 78. & ſeqq.* &, licet libertas popularis placuiſſet, duobus tamen Conſulibus & deinde Decem-Viris imperium committeretur, hi & Senatus omni ſtudio ac contentione id egerunt, ut plebem ab honoribus excluderent; unde deinceps nata eſt fœcunda illa diſcordiarum ſeceſſionumque ſeges, quæ Rempubl. tantùm non peſſumdedit; donec lege Canuleja lis deciſa, cautumque fuit, ut plebs magiſtratuum honorumque capax eſſet, & de plebe quoque Conſules, quin Dictatores, eligerentur. Dion. Halic. *lib. 11. in fin.* Bodin. *de Republ. lib. 3. cap. 8. pag. m. 464.*

§. 29. Legebantur igitur & ex plebe & ex equeſtri Ordine ad Magiſtratum & in Senatum, & ita lecti ſemper deſinebant eſſe plebeji ſeu equeſtris Ordinis, & facti inde ſunt Ordinis Senatorii. Bodin. *d. cap. 8. & pag. 463.* Roſin. *Antiq. Rom. lib. 1. cap. 17.* Sed qui primi è plebe vel equeſtri ordine honores & Magiſtratus ejusmodi inierunt, *novi* dicti ſunt; at horum liberi retinuerunt ordinis dignitatem, & *nobiles* appellati ſunt, *l. 5. l. 7. l. 10. ff. de Senator. l. 11. C. de dignit.* Bodin. *d. c. 8. pag. 462. 463. 464.* Roſin. *d. lib. 1. cap. 19.*

§. 30. Igitur nullatenus inter plebejos habentur, qui in dignitate vel magiſtratu conſtituti ſunt. Quod tamen

tamen intelligendum de magiſtratibus & honoribus, qui in ipſa republ. vel ejus parte aut juſtitia adminiſtranda verſantur, qui Romanis dicti ſunt Magiſtratus Curules, quales erant Conſulatus, Cenſura, Prætura, Ædilitas Curulis &c. Roſin. *d. cap. 19.* Hi enim, vel in ipſa Republ. ejusq; parte tuenda, vel jure dicundo populo conſiſtebant. Alii vero erant Magiſtratus, qui vel aliis rebus, v. gr. ſolum ærarii rationibus præfecti, vel ſoli plebi tuendæ conſtitui ſolebant, uti Tribunitia poteſtas: Tribuni enim, etſi ſacroſancti esſent, tamen plebei manebant, eos enim ſola plebs ſibi eligebat, nec reipubl. munus gerebant, ſed ſolius plebis. Atque ita plebeji ordinis & plebeji magiſtratus dicti ſunt. Tacit. *lib. 11. Annal. cap. 24.*

§. 31. Unde evidenter intelligitur, cur Nobiles non fuisſe dicantur, niſi qui, vel quorum majores, magiſtratum Curulem geſſêre: Bodin. & Roſin *dd. loc.*, quia ſcilicet hi ſoli Magiſtratus in ipſa Republica regenda juſtitiave adminiſtranda, quod proprium ac genuinum ſummæ poteſtatis Magiſtratusq; munus eſt, verſabantur.

§. 32. Magiſtratus vero *Curules* dictos exiſtimamus à *Curibus*, id eſt Romanis: *§. 2. Inſt. de Jur. Nat.* Sabini enim à civitate ſua, *Cures*, dicti ſunt κύρεις, uti apud Virg. *Æn. 9.*

Tatioq; ſeni (Regi Sabinorum) *Curibusq; ſeveris.*
(id eſt Sabinis)

Et hinc, cùm Sabini & Romani, ut in eandem civitatem, ita in idem nomen coaleſcerent, dicti ſunt Cürites ſeu Quirites: utrumque enim verbum eodem ſono tunc (uti & nunc à Gallis & Belgis) pronunciatum fuiſſe dubitari non debet. Ut & ipſe Rex Romulus Cürinus

Digitized by Google

rinus ſeu Quirinus vocabatur *d. §. 2.* Certum enim eſt, Romanos *qui*, ut Germani *ki* pronunciâſſe, & quandoque promiſcuè ſcripſiſſe; uti *eqvuleus* & *eculeus*. Sed & *u* parvum eos ut *y* Græcum vel ut *i* Latinum dixiſſe & aliquando ſcripſiſſe, conſtat: ita enim *maxime* & *maxume*; *æſtim* & *æſtumo*: *inclitus*, *inclutus*, & *inclytus*, & innumera alia ſic, maxime apud Saluſtium, leguntur.

§. 33. Neque adeò ipſi Gellio credendum, qui *lib. 3. Noct. Att. c. 18.* Magiſtratus Curules dictos ait, quòd curru in Curiam vecti ſint; cùm & ſyllabæ quantitas, & orthographia, quibus differunt currus & cürules, cujus prima corripitur, in *curru* producitur, repugnent: etſi non negemus eos, qui in hoc Magiſtratu fuêre, curru, cui ſella eburnea impoſita fuit, in curiam vehi ſolitos. Ergo Magiſtratus Curules fuere Magiſtratus Populi Romani, qui & Majores, *arg. l. 26. ff. ad Municip.* & cum imperio alias dicuntur: *l. 32. ff. ff. de injur. l. 12. §. 1. ff. de judic.* illi, inquam, qvi ipſi Populo Romano Qviritum, non ſoli plebi vel provinciis præfuêre.

§. 34. Non appartet autem, initio apud Romanos in uſu fuiſſe, iis, qui in tali Magiſtratu vel dignitate eſſent, titulos, ut vocant, adere; niſi quod magni Viri, ubi fortiter præclareq; rem geſſiſſent, à re geſta cognomen aliquando aſſumſerint; ut Macedonici, Africani, Aſiatici &c. Tardè accidit, ut quidam Illuſtres, *l. fin. §. 1. ff. de Senator.* qvidam Clariſſimi dicti fuerint. *l. 8. ff. eod.* Qvibus deinde Spectabilium, *l. 15. C. de Dign.* & demum quoque Perfectiſſimorum dignitas acceſſit. *l. 7. C. de Palat. Sacr. larg.*

§. 35. Qvo factum eſt ut hæ dignitates in 4. potiſſimùm claſſes ſegregatæ fuerint, Perez. *C. de dign. n. 2.*

num. 23.*& ſeqq.* Prima omnium fuit dignitas Illuſtratûs, ut vocatur in *l.* 13. *§.* 8. ibi: *usq; ad Illuſtratûs gradum. C. de Judic.* Deinde Spectabilitatis. *l.* 1. *C. de Caſtrenſ. & miniſt.* Tùm Clariſſimatus. *l. un. C. de Eqveſt. Dign. l.* 11. *C. de Dignit.* Deniq; Perfectiſſimatus. *l. un. C. de Perfectiſſim. Dign.* Limn. *lib.* 4. *cap.* 6. *num.* 44.

§. 36. Id obiter notamus, quod hæ dignitates ſint Principe ejusq; familiâ inferiores; apex verò dignitatum tandẽ fuit *Nobiliſſimatus*, ſolis Cæſaribus eorumq; liberis cõpetens. Guther. *de Offic. Domꝰ Aug. lib.* 1. *c.* 4. *p. m.* 21. Exc. Dn. Becm. *Synt. Dign. Illuſtr. Diſſ.* 2. *c.* 1. §. 3. quò referendæ videntur inſcriptiones in Faſtis Conſularibus obviæ: *Conſule Nobiliſſimo puero:* his enim Imperatorum filios innui exempla oſtendunt, Gutherio *d. l. cap.* 12. *p.* 43. *ſeqq.* allegata.

§. 37. Tandem non nulli addunt *Egregiatum*, vid. Guther. *d. l. cap.* 4. *p. m.* 22. & Limn. *lib.* 4. *cap.* 6. *num.* 44. quem quidem certum ordinem fuiſſe admittimus; adſtruente id ſatis *l.* 1. *C. Theod. de honorar. Codicill.* ſed ad Magiſtratus Curules pertinuiſſe negamus.

CAP. II.

De Dignitatibus ſeu Nobilitate Germaniæ.

CONSPECTUS.

IN *Germania quondam* Illuſtrium *titulus Regibus*, Nobilium *Principibus eſt tributus*. *§.* 1.

Hunc morem retinet adhuc Curia Romana. *§.* 2.

An rectè? 3.

Poſtea

Poſtea Principes Illuſtres dicti, 4.

it. Hohe Fürſten & hohe Mann; 5.

Comites & Barones Nobiles, Edle Mann. §. 6.

Quam titulaturam hodieque ſervant Curiæ feudales. 7. 8.

Licet hodie tituli creverint, qui ſūt perſonarū vel ordinis. 8

Duo hodie ordines officiorum & dignitatum Imperii; der Fürſten und Herren. ibid. §. 8. (vide etiam §. 23.)

Quibus ſuâ naturâ ineſt nobilitas, ſine ſpeciali conceſſione. §. 9. (vid. etiam §. 14. 15. 17.)

Quænam primaria Imperii officia? 10.

Quæ reliqua utriusq; ordinis? 11.

Eorum omnium functio conſiſtit in tuenda rep. & juſtitia; non modò antequam hereditaria fierent ſed & poſt. 12.

Feuda, quibus hæc officia hodieqve cohærent, dicuntur Regalia. 13.

Feuda Regalia omnia nobilitant. ibid.

Officia hactenus enumerata qvi gerunt, iis primaria in Imperio nobilitas competit. 14. 15. 17.

Proxima ab iis nobilitas eſt illorum qui poſt eos remp. & juſtitiam adminiſtrant. 16.

Quibusdam nobilitas conceſſa ex ſpeciali beneficio Principis. 18.

Diſtinctio civium in nobiles & plebejos non eos ſpectat qui in publicis dignitatibus conſtituti ſunt, ſed reliquos privatæ conditionis cives. 19.

Quinam ex iis plebeji? 20.

Qui nobiles? 21.

Patet hoc ex Jure Feudali. 22.

Explicatio text. 2. F. 10. pr. 23. ſeqq.

Ubi differentia eorum qvi terris, & qui plebi aut plebis parti, præfuere. ibid. 23.

Utrique fuerunt de nobilitate majore. 24. & 27.

Quid voce poteſtatis in d. tit. 10. intelligatur. ibid. 24.

Valvaſores majores iterum aliis feuda dare potuerunt, qui valvaſores minores dicti. 25.

An hi nobiles fuerint? ibid. & §. 26. 27.

Nobi-

Digitized by Google

Nobiles ſunt quos Princeps plebi tuendæ præficit, non quos plebs ipſa ſibi legit. 28.
Reſpondetur ad objection. 29.
Miniſteriales nobilitatem ſuam habent ex ſpeciali collatione Principis. 31.
De ordine clypeorum militariũ: & ut conveniant cum Jure feudali communi. 31. 32.
Eos & nomen Equitis, togatæ & armatæ mil. perinde tribui 33.
Nobilitatis diplomata cur indulgeantur. 34.
An dignitas in immeritum conferri poſſit? 35. 36.
Jus conferendi dignitates vel Nobilitatem in imperio competit Imperatori & Statibus; idq; jus exercet Imperator. 37.
An & Rex Romanorum? 38.

§. 1.

IN Germania dignitates ipſius Imperii, ſeu quæ ab Imperio conferuntur, in duos ordines olim diviſæ fuere, *Illuſtrium* ac *Nobilium*. *Illuſtrium* dignitas Regibus tributa fuit; *Nobilium*, Principibus. Hos enim veterum Adelingos eſſe vel inde patet, quia tres in univerſum ordines fuiſſe tralatitium eſt, Adelingos, Frilingos & Laſſos: uti ex Hucbaldo & Nithardo refert Lindenbrog. *in Gloſſar. voc. Adelingus.* Knichen *de Subl. territor. jur. cap. 1. n. 25. & ſeqq.* Beſold. *Theſaur. voc.* Adel. *verſ. Sic & ab Adelo.* Lehmann. *Chron. Spir. lib. 2. c. 14.* Primorum igitur ſeu Principum ordinem *Adelingi* ſive *Nobiles* conſtituerunt. Neq; hanc ordinũ diſtinctionem in ſola Saxonia ſed & in reliqua Germania obtinuiſſe vel ex Specul. Svev. *lib. 1. cap. 7.* apparet. Perinde ut in Spec. Sax. *lib. 1. art. 3. §. 2.* omnes dignitates Principibus inferiores ad alterum ordinem, *Frilingorum*, referuntur, & in Freye Herrn und Mittel-Freyen *d. c. 7.* oder in die freye Herrn und deren Manne *d. §. 2.* iterum diſcernuntur. Adelingos igitur Principes & primi ordinis fuiſſe oportet.

§. 2. Atque ita Principes Nobilis titulo uſos fuiſſe docet Beſold. *d. l. verſ. Nobilium olim titulus &c.* Adeò ut hujus moris adhuc ſit retinentisſima Curia Romana, quæ Regibus ſcribit REGI ILLUSTRI; *c. 7. X. de offic. legat. c. 3. X. de Judic.* Principibus, NOBILI VIRO; *c. 46. X. de Teſtib. c. 34. in fin & in not. n. 1. X. de Elect.* Imperatoribus, ILLUSTRISSIMO IMPERATORI; *c. 6. X. de Major. & obed.*

§. 3. Verùm ſuperiore ſeculo rejectæ ſunt hæ ad Electores & Principes proteſtantes datæ à Pontifice literæ. Thuan *Hiſtor. ad ann. 1561.* Eoque id abſurdius videtur, qvod eundem titulum Curia Romana nobilibus Italiæ Civibus, uti civi Piſano aliisque, tribuat. *c. 10. X. de Procur. c. 15. X. de Judic.* Et verò ſemper ita uſu venit, ut, cùm titulus cum inferiore ordine communicatur, evileſcere videatur, ſuperiorique aliud & eminentius cognomen conferendum ſit.

§. 4. Deinde igitur Principibus Imperii nomen *Illuſtrium* ceſſit; Comitibus & Baronibus *Nobilium.* De Principibus pasſim res obvia eſt. Ita enim ſemper, qui in utroq; Speculo Fürſten / in Latino textu *Illuſtres* vocantur. Spec. Saxon. *lib. 1. art. 3. §. 2.* ibi: *Laici Principes, qui Illuſtres nuncupantur. Lib. 2. art. 42.* ibi: *Illuſtres ſeu Principes.* Atq; ita in *lib. 3. art. 45. §. 1. & 2. art. 51. §. 3. art. 53. §. 1. & 2. art. 55. art. 56. art. 58. & art. 64. §. 2.* Et in Aur. Bulla Caroli IV. Rex Boëmiæ, & cæteri Principes Electores in textu Latino *Illuſtres* dicuntur, in Germanico, die Erleuchten / A. B. *tit. 5. §. 1. & tit. 24. pr.* vel die Durchlauchtigſte A. B. *tit. 7. §. 2. tit. 8. pr. tit. 11. §. fin. & tit. ult.* Sed in antiquo codice, cujus exemplum edidit Goldaſt. *tom. un. Conſt. Imp. fol. 121.* ſemper vertitur, den Erläuchten vel Herlüchten / qvæ vox

qvoq; in *tit. 18. dicti codicis* ihabetur. Ita & Galliæ Regis filius, Delfinus, *Dux Normanniæ Illuſtris* dicitur, d. A. B. *tit. 24. in rubr.*

§. 5. Iidem Principes dicuntur qvoq; Hohe Fürſten/ ut *in Reform. Polit. Sigismundi cap. 8. §. 1.* daß Hohe Fürſten die groſſe Land haben *&c.* apud Gold. *Conſtit. Imp. tom. un. fol. 190.* item Hohe Mann/ ut in *Receſſ. Imp. Mogunt. de anno 1236. cap. 1. §. 6.* ibi: Er ſey Fürſt oder anderſt ein Hoch Mann/ & *cap. 24.* ibi: ohne Fürſten und andere Hoch Leute/ apud Gold. *d. tom. un. ad an. 1236. fol. 80.*

§. 6. Contrâ, Comites, Barones &c. poſtea *Nobilium* titulo inſignitos fuiſſe, itidem patet ex Spec. Sax. *d. lib. 1. art. 3. §. 2.* ubi ordo Principibus proximus Nobilium eſſe dicitur. *Tertium* (clypeum militarem, Heerſchild/ habent) *Laici Principes, qui Illuſtres dicuntur: Qvartum Nobiles & liberi Domini.* & in Conſtitutione Henrici VI. *de anno 1232. cap. 2. & cap. 3.* apud Gold. *d. tom. un fol. 79.* Ita Beſold. *P. 2. Conſ. 88. n. 36.* Comitem olim Edelmann dictum docet, quem allegat Limn. *Addit. 2. ad lib. 6. cap. 1. ad n. 15.* ubi & exemplum Comitum de Waldeck affert, qvi, oblatis Sereniſſimo Landgravio Haſſiæ allodiis, promiſêre, daß ſie deſſen getreue Edelmann ſeyn und bleiben wollen: & aliud documentum, quo Comes de Sayn dictus fuit Edelmann &c.

§. 7. Atq; hoc hodieq; ſervant Curiæ feudales, teſtisq; eſt Magnif. Dn. Præſ. Dn. Patronus noſter Colendiſſ. qvi id ex Archivo Curiæ feudalis Palatinæ & literis inveſtiturarum notavit, qvod Principes hac formula utantur: Alles das zu thun/ was Hohe Mann von Rechts- und Lehns-Gewohnheit wegen zu thun ſchuldig ſind. In qvibusdam Principum literis utrumque continetur; was Hohe Edle Mann &c. uti Sereniſſ. Land-

Camerarii, Archi-Dapiferi, Archi-Pincernæ, qui non modò omnibꝰ aulæ officiis præſunt, ſed & cum Archi-Cancellariis, vi horum primariorum officiorũ,ſum̃um Imperii Conſilium conſtituunt, quod in adminiſtratione totius Imperii concurrit.

§. 11. Tum reliquæ Principum dignitates atque officia primi ordinis, Fürſten-Aemter/ ut vocantur in Spec. Svev. *lib. 1. c. 20. §. 3. & c. 44.* veniunt: Scil. Ducum, Marchionum, Landgraviorum, Burggraviorum &c. Denique dignitates & officia ſecundi ordinis, Nobilium, variis nominibus officiisque diſtincta: ut: Frey-Herrn / Stab-Herrn / Banner-Herrn / Edle Herrn / Freye / Edle / & ſimpliciter Herrn.

§. 12. Harum dignitatum omnium vis ac ratio atq; functio in gubernanda rep. & juſtitia, ejusve parte aliqua, conſiſtit; non modo tùm, cùm nondum in familia perpetuarentur, ſed propriè nomina officiorum erant, Vultej. *de Feud. cap. 8. § 36. verſ. Penitius.* ſed & inprimis ex quo hereditariæ eſſe cœpere, & nomina propriæ poteſtatis facta ſunt. Hæ igitur primariam nobilitatem ſuâ naturâ absq; ulla ſpeciali ejus collatione tribuerunt.

§. 13. Unde eſt, quod hodieq;, ex quo illa officia & dignitates territorio ac feudis regalibus in perpetuum & jure hereditario cohærent, feuda illa dicuntur habere regalem dignitatem, id eſt, immediatè à Rege & Imperio conſtitutam: *1. F. 14. in princ.* & vocantur vulgo feuda *Majorum dignitatum.* Vultej. *d. c. 8. n. 36. verſ. Penitius.* Ex quo firmatur com̃unis & veriſſima illa DD. doctrina, quod omnia feuda regalia nobilitent: Weſemb. *de Feud. c. 2. n. 4.* Zaſ. *de Feud. part. 5. verſ. Ut ergo colligas.* Ludwell. *in Synopſ. Jur. feud. c. 3. §. Nobile*

feu-

feudum. in fin. Borcholt. *de Feud. c. 4. n. 13. & ſeqq.* Neq; de eo quiſquam dubitabit, ſi cogitet, non eſſe feuda regalia, niſi quibus prædictæ dignitates cohærent; ſc. Ducatus, Marchia, Comitatus. *2. F. 10. pr.* Ord. Cam. *p. 2. tit. 7.* Si quis ergo de feudo regali, Ducatu, Marchia, Comitatu, Baronia inveſtitus, eoque Dux, Marchio, Comes, Baro factus fuerit, indubium eſt eum de præcipua Nobilitate Imperii eſſe.

§. 14. Quod proinde multo magis aſſerendum eſt de dignitatibus majoribus, ſcil. Archi-Cancellariorum, Archi-Camerariorum &c. quæ præcedunt reliquas. *ſupr. §. 10.*

§. 15. Hæc igitur officia, quæ omnia Reip. vel juſtitiæ adminiſtrationi ſacra fuiſſe diximus, etiam antè quàm hereditaria facta eſſent & cum territoriis in perpetuum coaleſcerent, in Imperio noſtro ſummæ ſemper fuêre poſt Regem Regiamque familiam dignitates: unde iis, qui ea geſſere, ſola officii hujus conceſſione primaria in Imperio Nobilitas competiit.

§. 16. His itaque conſequens eſt, quæ poſt eos dignitates ac functiones adminiſtrandâ parte Reipubl. aut juſtitiâ occupatæ ſunt, ſive in Conſilio Principis, ſive in alio autoritate Imperiali inſtituto Collegio vel munere, eas proximam ſuperioribus Nobilitatem ipſa officii ſui dignitate ſine alia collatione conſequi.

§. 17. Equidem hodie nulla aliarum dignitatum contendi cum illa Statuum dignitate poteſt, quæ jam propria, inſtar Regiæ, & quodammodo ſumma in ſuo territorio eſt poteſtas. Verùm conſtat, etiam tum, cùm nondum eſſent patrimoniales, ſed mera officiorum nomina, eas jam tum tamen ſummas Imperii dignitates, & primariam Nobilitatem in iis fuiſſe.

Cum

Cum igitur oſtenſum ſit, harum dignitatum præſtantiam ac nobilitatem à muneris rationibus eſſe, quod aſſerendâ juſtitiâ ac republ. re omnium in terris ſanctiſſimâ & nobilisſimâ, conſtituitur; ea autem his quoque dignitatibus communis ratio atque conditio ſit, etiam communis, licet pro ſuo modo & pluribus graduum intervallis diſtincta, nobilitas erit.

§. 18. In his igitur ipſa muneris dignitas tribuit nobilitatem, ut alia ejus collatione & conceſſione opus non ſit. Poſt hæc officia autem ſunt & alii, quibus dignitas ſeu Nobilitas ſingulari Principis beneficio ac privilegio conceditur: uti concedi ſolebat iis qui in aulis ac bellis miniſteria præſtabant, in præmium operæ gnaviter præſtitæ: unde Miniſteriales, Dienſtmann/ Knechte/ Edle Knechte dicebantur; alii Equites Rittere: ex quo vulgatum illud in Receſſibus Imperii aliisque inſtrumentis publicis, Ritter und Knechte. Quorum proinde miniſteriorum conditio indubiè infra dignitates publicorum officiorum, de quibus antè diximus, ſubſiſtit. *conf. inf. §.*

§. 19. Illud ergo iterum iterumque hinc conſtat, quàm ab omni ratione, & ab inſtitutis ac legibus Germaniæ alieniſſimum ſit, has publicorum officiorum, & inprimis reip. juſtitiæq; tuendæ conſecratas dignitates in civicum, ut vocant, vel plebejum ordinem detrudere, &, quæ majoris Nobilitatis nomina ſunt, Nobilibus opponere; cùm iſta diſtinctio inter plebejos ac nobiles ipſas dignitates reipubl. nullo modo contingat, nec ad eos, qui in publicis dignitatibus conſtituti, harumque collatione majorem dignitatem conſecuti ſunt, pertineat, ſed reliquos privatæ conditionis cives ab invicem ſecernat. Hi enim ab antiquo duplici diſcrimi-

ſcrimine habiti, & hinc duplex eorum ordo, plebejorum ac Nobilium fuit. Quod paucis firmandum eſt;

§. 20. Scilicet, non illos, qui dignitates in republ. gerebant, & parti reip. vel juſtitiæ præerant, ſed privatos ita diſpeſcuere Majores noſtri, ut alii in vicis & urbibus mercaturæ, opificiis, agriculturæ, aliisq; , quæ paria iis ſunt, exercendis vacarent; quibus & accenſiti ſunt qui in aulis & bellis vulgarem ac gregariam operam præſtitêre, quippe qui ex agris ferè in militiam ſelecti ſunt, atque hi ſemper *plebs* ſeu *de plebe*; item *plebeji* vel *civici ordinis* dicti ſunt: adeò ut his diplomata Nobilitatis concedi non ſoleant. Conf. Capit. Joſeph *art. 43. verſ.* deßgleichen wollen wir ꝛc.

§. 21. Alii vero præſtantiorem operam ac miniſteria exhibuêre in aulis ac bellis; & in eorum vicem beneficia feudaq; unde conditionem ſuam tueri poſſent, tenuerunt: qvi ſingulari beneficio à plebejis diſcreti, iidemque fuêre, quos miniſteriales, Dienſtleute; famulos, Knechte / milites, &c. dictos jam vidimus.

§. 22. Horum conditio, &, quid illa tum ab officiorum publicorum dignitatibus, quæ ſuperiores; tum à plebejo ſeu civico ordine diſtet, jure feudali egregiè depictum definitumque eſt. More enim antiquo Germaniæ officiis ac miniſteriis non añuæ penſiones è Camera Principis, ſed beneficia congrua pro cujusque modo & officii miniſteriique varia conditione conſtituebantur, quibus proinde illorum quoque gradus ac ordines dignoſcebantur, uti mos iſte adhuc permanſit in ordine eccleſiaſtico, dum Jure Can. cuiq; officio congruum beneficium aſsignatum eſt. Sed & in officiis hereditariis Principum idem uſu venit: & perſpicuum facient quæ ſeqvuntur.

§. 23. No-

§. 23. Notabilis præſertim in eam rem textus eſt *2. F. 10. princ.* ubi tota Nobilium & plebejorum ratio exponitur: eſtq; ibi obſervandum I. Omnium Reip. dignitatū duo genera fieri: alterum eorum, quibus à Rege Ducatus, Marchia, Comitatus, (cui hactenus Baronias comparari in Imperio certum eſt) conceduntur; qui olim dicebantur Capitanei Regis vel regni *1. F. 1. §. fin.* alterum eorum, qui à Rege vel alia poteſtate præficiuntur plebi alicui vel plebis parti: qui proprie *Valvaſores Majores*, deinde etiam *Capitanei* dicti ſunt; ſcil. Capitanei Principum. His vero verbis, *de plebe aliqua vel plebis parte*, intelligi civitates &c. ex oppoſitione patet: terrarum enim integri diſtrictus, vel Baroniæ fuerunt vel Comitatus &c. quæ ad prius membrum pertinent. Et Capitaneos urbium præfectos vocatos fuiſſe ex Ott. Friſing. *de reb. geſt. Frid. I. lib. 2. cap. 13.* apparet; & Cujacius *in d. tit. 20. Feud.* ex Platina docet. Exempla quoq; talis præfecturæ urbium, uti aliàs olim frequentia fuêre, ita exſtant in pace Monaſt. *§. 73. & ſeq.* ubi Præfectura urbium Alſaticarum ceſſa eſt Galliæ. Et hæc differentia eorum, qui præfuere terris, v. g. Comitatui &c. & eorum qui plebi aut plebis parti, traditur quoque ap. Cujac. *d. l.* Sigon. *de Regn. Ital. lib. 7. ad ann. 973.* Gvilimann. *de Reb. Helvet. lib. 2. cap. 11. &c.*

§. 24. Hæc igitur non ſunt miniſteria, ſed officiorum publicorum dignitates, ac munera eorum qui præfuerunt parti reip. ac juſtitiæ. Nec quiſquam dubitat, quin hi omnes ſint de nobilitate majore quoque, & non de plebe, ſed plebi præfecti, ſive à Rege ſive ab alia aliqua poteſtate *d. t. 10. & DD. modo alleg.* ut pleniùs patebit ex ſequentibus. Voce poteſtatis autem *in d. t. 10.* intelligi debet talis poteſtas, quæ jus habuit

conſtituendi aliis magiſtratus, uti Dux, Marchio &c. quia jus hoc regale magnum eſt, aliis magiſtratus dare. *2. F. 56.*

§. 25. Porrò obſervandum & II. *ex d. t. 10.* hos ita plebi quoque præfectos, qui Capitanei aut Valvaſores Majores dicebantur, iterum aliis feuda dare potuiſſe, qui Valvaſores minores dicti ſunt, neq; pro magiſtratu aliquo feudum capiunt, ſed pro miniſteriis *2. F. 34. §. 2.* ibi: *ad hoc ut feudum ſi contigerit domino ſimiliter ſervire, ut & prior, poſſit.* Et hi quoque cum hoc feudo conſeqvuntur nobilitatem, modo illud ab antiqvis temporibus tenuerint; alioquin enim, ſi noviter à prædictis Capitaneis ſeu Valvaſoribus Majoribus inveſtiti fuerint, non fiunt nobiles ſed manent plebeji; quemadmodum expreſſa ſunt hæc in *d. t. 10.* verba: *Cæteri, qui ab antiquis temporibus beneficium non tenent, licet noviter à Capitaneis vel Valvaſoribus acquiſierint, PLEBEJI nihilominus ſunt.* Et ita quoque Cujac. *ad d. tit. 10.* & Gvilim. *d. lib. 2. cap. 11. pag. 242.* Idemque ex uſu quorundam locorum ſtatuitur de eo qui à Valvaſore minore feudum quæſivit & *Valvaſinus* dicitur, *d. tit. 10.* alibi vero huic feudum dominus auferre poteſt: nam ne in infinitum Vaſalli feuda in alios iterum transferant, dicitur *in 2. F. 24. §. 2. In quibusdam curiis ultra tertiam perſonam,* (ſc. Capitanei, Valvaſoris majoris & minoris) *feudi conceſſionem non extendi, ſed cum feudum pervenit in quartam perſonam* (Valvaſini) ei auferre dominum poſſe. *d. tit. 24. §. 2. & d. tit. 10.* & *1. F. 1. §. fin.* Quod tamen nec hodie obtinet, nec olim ubique obtinuit; *per dict. text.*

§. 26. Cauſa autem, cur, qui à prædictis Capitaneis accepêre feudo, plebeji manſerint, à Cujacio ad

Digitized by Google

d. tit. 10. hæc redditur, quod juſtus miles non ſit. Verùm id omnino ſupponitur, *per d. text. in 2. F. 34. §. 2.* & nec ſolus nec omnis miles nobilis eſt; & eadem ratio eſſet ſi ab antiqvo tenuisſet. Vera igitur ratio videtur, quòd hi Capitanei ſeu Valvaſores majores ſint à Duce, Marchione &c. conſtituti, adeoque mediati, qui non habent jura territorii & poteſtatem concedendæ dignitatis ac nobilitatis. Si verò ab antiqvis temporibus id obtinuerint, videntur uſu diuturni temporis, & tacita voluntate ſuperioris domini, ſcil. Principis, eam quæſiviſſe. *d. tit. 10.* Guillim. *Rer. Helv. lib. 2. c. 11.*

§. 27. Adeò igitur nunquam dubitatum fuit de Nobilitate eorum, quos Rex vel Princeps Imperii, Dux, Marchio &c. plebi quoque regendæ tuendæq; præfecit, ut illis quoque, qui ab iis accipiunt feudum, ut unà domino ſervire posſint, nobilitas tribuatur, ſi diu feudum posſederint. *ſupr. 25. 26.* A quo igitur feudum cum Nobilitate in alium quandoq; tranſire poteſt, eum ipſum nobilitate carere nemo quisquam niſi ridiculè asſeruerit. Ita Guillimannus, accuratisſimus in his rebus ſcriptor, *lib. 2. rer. Helvet. cap. 11.* ait: *Si quis feudum à Principe, vel Duce, vel Marchione* (de Comite *infr. cap. 3.*) *acciperet, eâdem operâ nobilitatem conſequebatur, & inter Nobiles referebatur*: loquitur autem de feudo, quod muneris publicè collati causâ conceditur.

§. 28. Reſtrinximus autem Nobilitatem ad eos qui à Principe in dignitate tali conſtituti & vel reip. vel plebi ſaltem, aut ejus parti jure gubernandæ præpoſiti ſunt. Nam quos ipſa plebs ſibi legit, iis plus tribui non poteſt, quàm penes ipſam plebem fuit.

§. 29. Etſi autem hodiè non ampliùs officiis iſtis feuda cohæreant, nihil tamen hactenus intereſt, an

dignitas ex feudo, an aliundè ſuſtentetur: cùm cauſa dignitatis non ſit à genere redituum, ſeu modo ejus ſuſtentandæ, ſed à qualitate muneris quo fungitur.

§. 30. E contrariò igitur & illud hinc evidens eſt, neminem extra officia dignitatesq; publicas, atq; adeò nec miniſteriales qui dicti ſunt, poteſtate miniſteriorum atque operarum ſuarum Nobiles habitos fuiſſe, niſi ſpecialiter, iis â Principe Nobilitas collata, vel, ut olim ſaltem obtinuiſſe videtur, *ſupr.* §. *26.* antiqua poſſeſſione feudi, quo à Valvaſore Majore ſeu Capitaneo inveſtiti ſunt, quæſita fuerit. Hi igitur nobilitatem habent non â functionibus ſuis, ſed à collatione Principis, ſimilive legitima cauſa.

§. 31. Atq; his, quæ ex jure feudorum hactenus expoſuimus, conveniunt ea, quæ ex utroque Speculo Teutonico de clypeorum feudalium ordine tradita fuère. Etſi enim ſeptem ibi recenſeantur clypei, tamen antea (& hoc jus antiquius congruit juri Feudali communi) ſex fuiſſe dicitur, & cauſa mutationis redditur in Spec Saxon. *art. 3. verſ.* die Läyen⸗Fürſten. Hoc jure igitur Principes, ſive Clerici ſive Laici, alterum ordinem ſeu clypeum habuerunt, *d. art. 3.* & Principes dicti ſunt, quia primi à Rege feuda accepere, ut probat Spec. Svev. *lib. 1. cap. 31. §. 1.* Tertium Nobiles & liberi Domini, uti Comites & Barones, qui & ipſi à Rege feuda ſua accipiunt, *2. F. 10.* Quartum, qui primi à Principibus feuda ſua capiunt, jure feudali Valvaſores Majores, tum verò Capitanei, *2. F. 10.* in Spec. Svev. *lib. 1. cap. 7. & lib. 2. cap. 1.* Mittel⸗Freyen; in Spec. Saxon. *lib 1. art. 3.* Schoppenbahre Leute; & in textu Latino Banniti, hodie Banner⸗Herrn dicti: bannum autem inter alia judicium quoq; ſignificabat, ſic Schoppenbahr

Digitized by Google

penbahr ritè redditur in *d. lib. 1. art. 3.* bannitus. Atq; adeò hos ultimos, in ordine Nobilium & eorum qui officia reip. geſsêre, reliquos verò plebejos fuiſſe patet ex *d. text. in 2. F. 10.* & ex hactenus dictis. Conf. *cap. 3.*

§. 32. Quintus ordo ſeu clypeus fuit der Dienſt-Leute: Spec. Svev. & Sax. *dict. loc.* ſeu *Valvaſorum minorum, 2. F. 10.* qui non officia reip. gesſerunt, ſed miniſteria præſtiterunt, ut tum ex nomine patet, tum ex *2. F. 34. §. 2.* ibi: *ut Domino ſervire poſſint*, & plebeji fuere, niſi uſu vel à Principe ſpecialiter inſignia Nobilitatis conſecuti fuisſent. *ſupr. §. 30.* Ultimus deniq; ſeu ſextus Valvaſorum minimorum ſ. Valvaſinorum fuit, der Dienſtleute Mann/ de quibus utroq; jure feudali & Teutonico dubitatur, an uſum & jura Feudorum habeant *2. F. 10. & 34. §. 2.* Spec. Svev. *lib. 1. cap. 7.* & *lib. 2. cap. 1* Spec. Sax. *lib. 1. art. 3.*

§. 33. Clypeus autem, ut & nomen Equitum, Ritter/ non tribuuntur tantùm militiæ armatæ, ſed & togatæ; ſcil. den Biſchoffen/Aepten &c. Spec. Sax. *d. art. 3.* & *lib. 3. art. 59.* & Spec. Svev. *d. cap. 7.* Et ita in Reform. Polit. Sigism. tit. vom Ritterlichen Staat. 10. dicitur: Man ſoll mercken vom Ritterlichen Staat/ es ſeyen Geiſtlich Ritter oder Weltlich. Item Gloſſ. ad Jus Sax. *d. art. 3. f.* Ritterſchafft iſt zweyerley: Etliche der man in Kriege pfleget; Etliche die man in Rechten übet. ubi latè. Et in Weichb. Magdeb. *art. 8. n. 2. & 3.* Imperator gladium judicandi, quem ipſe habet, dicitur *commiſiſſe omnibus qui nomen militis habent.* Ut adeò hæc priſcæ ac veræ nobilitatis ratio & quaſi norma ſit; Zobel. ad Jus Sax. *d. artic. 3. lit. l.* Bey den Heerſchilden vernim̃ alle Stände der Obrigkeit/ von den Adel aller Stände/ obriſt und niederſt. Qvod & docet Guillim.

d. tr.

d. tract. l. 2. cap. 11. ubi ſub finem hæc addit: *Nobiles ipſi prædia ſua vel feuda aliis ex plebe & vulgo inpulſerunt, qui, progreſſione facta eoqs titulo etiam Nobilitatem ſibi vindicabant. Quo ex fonte infinita Nobilium profluxit multitudo.*

§ 34. Sed & aliis indulgeri videmus diplomata Nobilitatis, etſi cauſa non pertineat ad perfectionem animæ, ſed ad artificia corporis, vel ex mera gratia, non habita ratione muneris: quo caſu inſignia ac beneficia dignitatis, non dignitas tribuitur, cujusmodi exempla complura videſis apud Limn. *lib. 6. cap. 1. n. 53. ſeqq.* & inprimis ap. Exc. Dn. Becmann. *d. Synt. Dign. Illuſtr. Diſſ. 14. cap. 2. §. 6. & 7.*

§. 35. Unde ſolvitur quæſtio, an dignitas in immeritum conferri poſſit? Reſp: Equidem, ſi id fiat, conſequitur ille ex hac conceſſione non quidem dignitatem ipſam, cum contradictio ſit, dignum ſeu meritum & immeritum eſſe, *ſupr. cap. 1. §. 21.* ſed illa jura, commoda & privilegia, quæ in Republ. iſti dignitati tributa ſunt. Ea enim Princeps, à cujus arbitrio pendent, & cui eorum diſpenſatio competit, concedere ei, cui libuerit, poteſt: ejusque hac in re judicio meritò ſtatur. Capit. Joſeph. §. 53. Ita cùm extraneus filium arrogat, non quidem ille verè pater fit, qui demum generatione conſtituitur; ſed dicitur & habetur pater, quia eadem jura & beneficia, quæ patriæ poteſtati lege civili tributa ſunt, per hunc actum ei conceduntur. Et cùm ſpurius legitimatur per reſcriptum Principis, non ideo mutatur natalium vera conditio, nec inde efficitur ut concubitus ille illicitus ſit juſtum matrimonium, ſed tantùm illa jura, privilegia, beneficia, quæ lege civili (nam naturalia Jura mutari his modis non poſſunt, per *§. fin. Inſt. de legit. adgn. tut.*) legitimis con-

conceſſa ſunt, & lege civili, adeoque & arbitrio Principis, concedi poſſunt, iis quoque communicantur.

§ 36. Hoc autem per ſe patet, nec moneri meretur, non poſſe hæc jura vel inſignia dignitatis ei tribui cui natura impedimento eſt. Quis enim non abhorreat monſtrum illud, quòd Cæſar Caligula eqvum ſuum Sacerdotem, & quidem ſibi in Sacerdotio Collegam fecerit, Dion. Caſſ. *Hiſt. lib. 59. in fin.* & Conſulem eum facere pollicitus fuerit. Sveton. *in Calig. cap. 55.* Dion. Caſſ. *d. lib. 59. ad ann. V. C. 797.* ubi addit: *καὶ πάντως ἂν καὶ τοῦτο ἐπεποιήκει, εἰ πλείω χρόνον ἐζήκει; & omnino hoc quoque feciſſet, ſi longius vixiſſet.* Cui non abſimilis eſt fabula illa ruſtici Paduani, quæ in abuſum creandi Doctores inidoneos vulgò edita & confiсta eſt, impetrato, ut filio gradus conferrentur, porro petentis, ut aſinum quoque filium in Doctorem crearent. Adeò res ſanctiſſima, tuendæ juſtitiæ arcendæque barbariæ piiſſimo zelo à Majoribus inſtituta, in ludibrium & opprobrium orbis incredibili abuſu vertit.

§. 37. Cujus in Imperio ſit jus conferendi dignitates vel Nobilitatem Imperii patet: ſcil. Imperatori & Statibus. Ita Georgio Sabino propter eruditionem inſignia nobilitatis & jus 4. avorum nobilium à Carolo V. cum Conſenſu Statuum collatum fuiſſe, in diplomate dicitur, quod extat apud Limn. *Add. 2. ad lib. 6. cap. 1. n. 55.* Non tamen ſemper id ita fieri, ſed Imperatoris judicio fere permitti ſolet, ita tamen, ut dignitatum diplomata non ex Cancellaria Aulica, ſed Imperii expediantur. Cap. Joſ. *art. 43.*

§. 38. De Rege Romanorum dubitari ſolet; ſed facilis ſolutio eſt. Ei eqvidem, ut Regi, Jura Regia &

Majeſtatis competunt, ſed per leges Capitulationis non poteſt illa vivo Imperatore absq; ejus conſenſu exercere. Cap. Joſ. *art.* 47. Cujusmodi aliæ quoque quæſtiones hic tractari poſſent, ſed cum remotiores ſint ab inſtituto, eas hic jam non tangimus.

CAPUT III.

De Dignitatibus ſeu Nobilitate quam Principes Imperii conferre poſſunt.

CONSPECTUS.

Reg. I. PRinceps Imperii non poteſt alii conferre dignitatem ſuâ ſuperiorem. §. 1.

Reg. II. Nec dignitatem ſuæ parem. §. 2.

Tribus modis parem quis ſibi dignitatem conſtituere videtur. §. 3.

Reg. III. Dignitatem ſuâ minorem, adeoq; & nobilitatem, quisque Principum in ſuo territorio concedere poteſt. §. 4.

Probatur hoc variis rationibus ibid. & §. 5. ſeqq.

Principes Imp. omnia regalia jure proprio habent. §. 6.

Jure conferendi ſummarum dignitatum officia, bello & pace. Iidem ſemper uſi ſunt. 6.

Ipſis lege injunctum fuit, ut in aulis ſuis 4. præcipue dignitatis officia ſecularia conſtituerent. 7.

Legatum cum charactere mittere poſſunt. 8.

Ab antiquisſimis temporibus potuerunt Valvaſores majores creare, quos nobiles factos fuiſſe probatur. 9.

Iis parem fuiſſe ordinem der Mittelfreyen / *qui & ipſi Nobiles & à Principibus facti fuere. 10.*

Etiam Valvaſores minores ex tacita

tacita eorum voluntate nobilitatem quandoq; acquiſiverunt. 11.
Nihil obſtare, quod hi ordines hodie mutati ſint. 12.
Quatenus diſtinctio Ordinum feudalium antiquorum hodie obtineat? 13.
Mittelfreyen vere nobiles fuiſſe porrò oſtenditur, tum ex nomine; 14.
Tum ex officio. 15.
Ad ſummas quoq; Imperii dignitates adhiberi illi potuerunt. 16.
Feudum non nobilitat, ſed officium feudo annexum. 17.
Deciſio quæſtionis; An Feudi nobilis collatio nobilitet? 18.
Explicatio ſententiæ: Es erhöhet nichs des Manns-Schild den Fahnen-Lehen. 19.
Principes adhuc hodie ſolent feuda aliis dare cum omni dignitate. &c. 20.
Reſponſio ad objectionem; quod quidam Principes jus nobilitandi habeant ex ſpeciali privilegio. 21.
In quibusdam plus juris habere qui ex privilegio, quàm qui vi Officii Nobiles ſunt. 22.
Iisdem jus nobilitandi competere docent plurimi DD. 23.
Principes Imperii non poſſunt facere Comites & Barones, quia ſunt dignitates Imperii. 24.
Poſſunt tamen ſimiles dignitates & officia conſtituere in ſuo territorio. 25.
Quæ ubiq; etiam extra territorium agnoſcuntur. 26.
Eadem ratio eſt Nobilium à Principibus creatorum. 27.
An his jura Nobilium alibi denegari poſſint? 28.
Jura illa eſſe vel communia, vel cuiq; territorio propria. 29.
An dignitas ei, qui ſubditus non eſt, conferri poſſit? Neg. 30.
Quid de Doctoratu & Collegiis Ordinum Equeſtrium. 31.
Jus nobilitandi cur non tribuatur Comitibus & Baronibus etſi officia conſtituere poſſint. 32. 33.
Reſpondetur ad textum Juris Sax. lib. 1. art. 3. 34.
Ἀνακεφαλαίωσις. 35.

§. I.

HÆc uberiùs hactenus exponi, atque ita antè præmuniri oportuit, quam ad hanc haut levis momenti quæſtionem accederetur. Jam verò eſto hæc *Regula prima:* Neminem, atque adeò nec Principem Imperii conferre alii dignitatem poſſe ſuâ ſuperiorem: neque enim quiſquam in alium transferre plus poteſt, quàm ipſe habet. *l. 20. ff. de A. R. D.* Equidem haud obſcura ſunt exempla Ducum, qui ſe Reges fecêre; uti Duces Portugalliæ, Duces Poloniæ &c. Verùm vel jam antè penes eos eſt ſumma & â nemine dependens poteſtas: & tantùm mutatio nominis fuit, quam ſequitur fortè ſolennium atque inſignium, non poteſtatis variatio: vel ſub alterius poteſtate ſuprema; & tum hoc agendo eximunt ſe illi poteſtati, quo caſu vel juſta eximendi cauſa eſt, & idem eſt quod in ſuperiore ſpecie, ubi liberæ poteſtatis Princeps Regem ſe facit; vel juſta cauſa non eſt, & quicquid fit, de facto & injuriâ fieri intelligitur.

§. 2. *Regula altera* eſt: Quòd nec dignitatem ſuæ parē aliis Principes concedere poſſint: cùm conceſſio dignitatis ſit actus imperii & ſuperioris; injungitur enim alii munus adminiſtrandum, cui dignitas cohæret. Quin, cùm conceſſio dignitatum & conſtitutio magiſtratus ſit inter præcipua jura Regalia & Majeſtatis, *2. F. 26.* non poſſunt illa exerceri niſi in ſubjectos: Unde tritum illud, quod par in parem Imperium non habeat, *l. 3. §. fin. l. 4. ff. de Rec. arb.*

§. 3. Sunt tamen & modi, quibus quis parem ſibi dignitatem aliis conſtituere videtur, cùm tamen propriè id non fiat, quia non novam alii conſtituit, ſed eam, quæ antè fuit, & quam ipſe antè habuit, in alterum

rum transfert. Quod tribus fere modis fit: I. Cùm quis regno vel ſummo Principatu alteri cedit: quo, ſi id cætera rite factum fuerit, transfertur regnum ab uno in alterum. Ita Ariobarzanes Cappadocie Regno filio ſuo deceſſit; Val. Max. *lib. 5. cap. 7. n. 6.* uti Seleucus Ptolomæo itidem filio; Juſtin. *lib. 16. c. 2.* & Ninus Semiramidi uxori: ut quidem ex Dione refert Ælian. *Var. hiſt. lib. 7. cap. 2.* Quod & fit, cùm victus victori regnum relinquit; vel cùm plures regnum inter ſe dividunt, pluraqve regna ita conſtituunt; uti Franciæ Regnum in tria regna diviſum fuit inter Caroli Magni & Ludovici I. filios. II. Cùm quis jure feudi aliquem de regno inveſtit; ut ſunt exempla utriusque Siciliæ, Bohemiæ &c. III. Cùm ſaltem fœdere inæquali regnum alteri jungitur: ut cùm Romani Reges fecêre, coronasque dedêre: quomodo & Carolus Calvus Odonem affinem Regem Provinciæ fecit. Utrumque fit non Regiam poteſtatem novam, & quæ non fuit, creando, ſed ſum alteri communicando, vel per feudum, ratione dominii utilis, reſervato ſibi directo; vel per fœdus inæquale, eâ in totum alteri cedendo, reſervatis quibusdam juribus, quale regnum clientelare dicitur. Tale fuit Regnum Burgundicum, quod Arnolphus Rudolpho conceſſit, Conring. *de Fin. Imp. lib. 1. c. 12. §. 6.* Sic & regnum Italiæ Otto I. Berengario beneficii jure conceſſit. Sigon. *de Regn. Ital. lib. 6. in vita Ott. I. ſub ann. 952.* Cùm verò ſuperior inferiori dignitatem largitur, nihil ſuæ poteſtatis in eum transfert, ſed adminiſtrationem, quæ nomine ipſius concedentis exercetur.

§. 4. Hinc *tertia* deniq; ſequitur Regula: Quòd dignitatem ſuâ minorem quisq; Principum Imperii in

 ſuo

ſuo territorio conferre indubiè poſſit. Quod quemadmodum I. ex ſuperioribus ſequitur, cùm prædictis rationibus ſola excludatur facultas poteſtatem dignitatemque in ſuperiorem & parem, non verò in inferiorem conferendi, nec alia ratio afferri poſſit quæ id impediat; Ita II. hoc inde quoq; oſtenditur, quia ille, qui poteſtatem jure proprio habet, eam pleniſſimè & cum ſumma ſecundùm ipſum autoritate ac dignitate, ſub quolibet nomine dignitatem illam exprimente, alii committere poteſt; *l. 5. ff. de Jurisd. &c.* cùm nihil interſit, per ſe an per alium quis poteſtatem ſibi propriam exerceat; atq; is, cui committitur, miniſter ſit alienæ poteſtatis, alteriusq; vices tùm in munere, tùm in dignitate quæ ei cohæret, pro modo ejus ſuſtineat.

§. 5. Sed & III. cùm Principibus ſublimis illa territorii poteſtas jure proprio competat; cujùs vi omnia jura Regalia in ſuo territorio perinde exercere poſſunt, ut Imperator in Imperio, quemadmodum communis illa Dd. Juris Publici vox eſt: Knich. *de ſubl. territ. jur. cap. 1. n. 379. & ſeqq. ibiq; alleg.* & *cap. 2. n. 3. & ſeqq.* ſequitur, quòd in ſuo territorio quoqve dignitates & Nobilitatem conferre poſſint: A poteſtate enim Imperatoris in Imperio rectè arguitur ad poteſtatem Principum in ſuo territorio: Knich. *d. cap. 1. n. 381.* & Princeps fundatam dicitur habere intentionem in omni ſuperioritatis jure, Knich. *d. cap. 2. n. 4.* donec in ſpecie aliquid exceptum probetur.

§. 6. Idem IV. teſtatur uſus & evidentia rei. Principes enim dignitates omnes, etiam ſummas, in Dicaſteriis, Cancellariis, aulis ac militia, conferre poſſunt & quotidie conferunt. Ita Cancellarios, eosque ſæpe plures & diſtinctis gradibus faciunt: ea autem prima-

ria

ria in Imperio dignitas habetur, ut conſtat. Sic & ſummum militiæ Ducem, ſeu Capitaneum, aliosque præcipuos bello officiales, vulgò *Generales*, conſtituunt: qui omnes ubique pro talibus habentur, iisque, qui tali dignitati convenit, honos apud alios quoq; exhibetur.

§. 7. Quin V. eâ lege initiô condita & quaſi fundata fuit Principum Imperii poteſtas ac dignitas, ut ipſi in aulis ſuis eadem 4. præcipue dignitatis officia conſtituerent, quæ in aula Imperiali conſtituta, & primæ ſecundùm Regem nobilitatis ſunt: ſc. primarium Camerarium, Marechallum, Truchſeſium & Pincernam. Id conſtat ex vetuſta illa Conſtitutione Caroli III. ſeu Craſſi, §. *Singuli verò Principes.* Cujus illuſtris & ſinceri antiquitatis monumenti, cum Commentario ſuo editi, autoritatem luculenter demonſtrat Marqv. Freher. *in Comment. ad d. Conſt. in princ.* Idem oſtenditur ex Spec. Svev. *lib. 1. cap. 63.* Die Fürſten Ampt ſynt von erſten geſtifft mit vier Fürſten Ampten/ mit einem Kamerer/ mit einem Schencken/ mit einem Truchſeſſen/ mit einem Marſchalck. &c. Unde eadem 4. Officia in Imperio: Die Reichs-Aempter/ in aulis Principum der Fürſten Erbhoff-Aempter dicuntur: quæ penes Electores Principes, qui jam ante bellum tricennale fuerunt, quin & apud alios Principes cum feudis ſuis hodieq; ſuperſunt vid. Magnif. Dn. Præſ. *Jus Publ. c. 11. §. 2. & 11.* Quod ſi igitur Principibus Imperii jam initio ſummas omnium, & quæ in Imperio primariæ Nobilitatis ſunt, dignitates conferre fas fuit, quis infimæ Nobilitatis conferendæ jus eis denegaret?

§. 8. Nam & VI. notiſſimum eſt, quòd Principes Imperii legatum cum charactere mittere poſſint: id

verò

verò nihil aliud eſt, quàm impoſitio ſummæ dignitatis, quæ ipſum Principem repræſentet. Unde hoc proſummo jure regali habetur, tales legatos cum charactere mittere poſſe. Illud ergò cui jus competit, is longè facilius inſignia ſimplicis Nobilitatis tribuere poterit.

§. 9. Atq; ejus rei VII. irrefragabile argumentũ eſt; quòd Duces, Marchiones &c. ab antiquisſimis temporibus potuerunt Valvaſores Majores, ſeu Capitaneos creare: qui hoc ipſo plenariam nobilitatem conſecuti & plebejorum numero exemti ſunt: ut oſtenſum eſt *Cap. 2. §. 23. & ſeqq.* & patet ex ſæpe *alleg. text. in 2. F. 10.* ubi qui hos ſeqvuntur, & Valvaſores Minores dicebantur, demum Nobiles factos eſſe negatur, niſi feudum tale ab antiquo forte acceperint. Itaque certum eſt Valvaſores Majores cum feudo accepisſe Nobilitatem à Duce, Marchione &c. atq; adeò hos Nobilitatem concedere potuisſe. Quod eadem ratione quoq; oſtendit Guillim. *de Reb. Helv. lib. 2. cap. 11. Qui feudum,* inquit, *à Duce &c. accipiebant, eâdem operâ Nobilitatem conſequebantur, & inter Nobiles referebantur ſupr. cap. 2. §. 26.* Ergo ſemper & ab omni memoria Dux &c. feudum cum nobilitate concedere potuit: quod proinde multò magis poteſt, ex quo jura Principum tantopere aucta ſunt.

§. 10. Idem VIII. oſtenditur ex iis quæ *ſupr. Cap. 2. §. 31.* cum jure Feudali ex utroque Speculo Teutonico contulimus: unde patet, quartum ordinem eſſe der Mittel-Freyen / Banner-Herrn oder Schoppenbahr Freyen / qui iidem ſunt ac jure Feudali Valvaſores Majores, ſeu Capitanei. *ſupr. cap. 2. §. 31.* Atqui hi feuda ſua cum Nobilitate accipiunt à Principibus Imperii, Spec. Svev. *lib. 1. cap. 47.* ibi: Das andere ſind Mittel-Freyen /

Freyen/ die der Hohen Freyen Mann ſint. Igitur à Principibus ab antiquiſſimo usque tempore aliis conceſſa fuit nobilitas.

§. 11. Quin IX. aliquando Valvaſores minores non plebeji ſed nobiles habiti ſunt: non equidem vi feudi vel miniſterii, cùm ejus conceſſione non deſinant eſſe plebeji ordinis; *2. F. 10.* nec ex conceſſione domini, Valvaſoris majoris, qui, utpote mediatus, non potuit Nobilitatem concedere. Ergo ex conceſſione domini ſuperioris, ſc. Principis, ejusq; voluntate ſaltem tacitâ, ſi diu paſſus fuerit tale feudum apud eum eſſe, *2. F. 10.* quod aliàs dominus auferre potuiſſet, per *1. F. 1. §. fin. 2. F. 34. §. 2.* Multò magis ergo expreſſa voluntate eam concedere potuit.

§. 12. Nec dixeris, hoc jus atque hanc diſtinctionem Ordinum feudalium ab uſu noſtrorum temporũ jam receſſiſſe. Nam quicquid ſit de ordine, id inde ſaltem perſpicuum eſt, ab omni antiquitate Principes Imperii nobiles Vaſallos facere potuiſſe & feciſſe; ſc. nobiles Valvaſores majores, & quandoque etiam minores. *ſupr. §. 11.*

§. 13. Sed nec ordines illi hodie adeò ab uſu Germaniæ remoti ſunt, etſi nomina quorundam deſvetudine obſoleverint; nam adhuc ſuperſunt poſt Regem duo illi præcipui Nobilitatis primariæ Ordines, Principum & liberorum Dominorum. Vid. Magnif. Dn. Præſ. *Jus Publ. cap. 15. §. 5. & ſeqq.* Hi liberi, die Freyen/ uti antiquo modo dicebantur, erant olim duorum generum, alii, qui immediatè à Rege feudum agnoſcebant, uti Comites & Barones, qui (eo modo quo *ſup. cap. 2. §. 31.* numeravimus) tertii ordinis ſeu clypei fuêre, Freyherrn dicti: *d. §. 31.* alii vero, qui â Principi-

 bus

bus feuda quæſivêre, die Mittel-Freyen/ ſeu Valvaſores Majores, qui quarto ordine fuerunt. *d. cap.* 2. *§.* 31. Hæc quidem claſſis, der Mittel Freyen/ hodie ampliùs, ſaltem quoad nomen, non apparet, uti nec hoc genus feudorum: ſed id nihil ad rem; ſufficit enim hos tum verè nobiles fuiſſe, & Principes Imperii tales feciſſe.

§. 14. Fuiſſe verò eos, qui dicti ſunt die Mittel-Freyen/ verè Nobiles, patet prætere a tum ex nomine, tum ex officio. Hoc enim nomen, Freye/ commune olim fuit omnium officiorum, quibus Nobilitas annexa fuit, ſeu quæ conſiſtebant in tuenda Reipub. parte vel juſtitia: Nam & Principes dicti ſunt die Hohe Freyen/ Specul. Svev. *Lib.* 1. *cap.* 47. & hodieque Barones ſpecialiter Freye/ *Reform. Pol. Sigismund. cap.* 9. ibi: Graffen/ Freyen/ Rittern *&c.* uti Baronis uxor, Freyin/ vocatur. Neque verò Freye & Dienſtleute hîc dicuntur, ut in *princ. Inſt. de Jur perſon.* liberi & ſervi: ibi enim de libertate privatâ agitur, quâ quis poteſtatem privatam ſeu dominium habet in ſuos ſervos & res privatas: hìc de publicâ, quâ quis poteſtatem publicam, ſeu Imperium aut Juriſdictionem habet in ſubjectos vel partes reipubl. Libertas enim eſt legitima facultas ſtatuendi; privata de rebus privatis; publica de publicis. Unde reverà idem ſunt, Frey ſeyn/ und Herr ſeyn; quia liber dicitur, qui ipſe eſt ſuorũ dominus; non liber, qui alterius dominio ſubjectus. *§.* 2. *Inſt. eod.* Eadem igitur dignitas ac nobilitas eſt eorũ qui veniunt nomine der Freyen/ & eorum qui veniunt nomine der Herrn: ordinem autem der Herrn plebejum eſſe nemo dixerit.

§. 15. Nomini quoque officii ratio planè reſpondet: ſunt enim die Mittel Freyen/ illi Valvaſores Majores,

jores, quarti ordinis, qui plebi vel plebis parti, id eſt, civitatibus aut earum parti à Rege vel Principe præpoſiti ſunt; *cap. 2. §. 23.* quod genus officii eſt, cui & naturâ ſuâ & legibus Germaniæ Nobilitatem conjunctam eſſe, *cap. 1. & 2.* demonſtravimus. Et, cùm inter eos ſint qui dicuntur Banniti, Spec. Sax. *lib. 3. art. 3.* vel, ut hodie, Bannerii, Banner Herrn / eos inter nobiles ſemper recenſitos fuisſe conſtat. Sunt igitur illi, qui banno, id eſt, judicio civitatis à Rege vel Principe (nam de iis quos ipſa civitas legit, vid. *cap. 2. §. 28.*) præfecti erant, & hinc etiam Schoppenbahr dicebantur. *d. art. 3.*

§. 16. Adeò autem Valvaſóres Majores, die Mittel-Freyen / Nobiles ſunt, ut ad ſummas quoque Imperii dignitates adhiberi potuerint. Spec. Svev. *lib. 1. art. 63.* ibi:- dieſe Leute ſollen ſeyn die Höchſten Freyen oder Mittel Freyen. Et Valvaſores Majores verisſimè Nobiles, atque hanc communem Dd. ſententiam esſe, docet Ant. Goth. *Diſp. feud. 1. th. 6. lit. b.* Principes ergo, qui hos faciunt, nobiles facere posſunt.

§. 17. Dices: Principes, ipſumque Imperatorem, & hodie plurimis feudum immediatè dare, & olim dedigiſſe, neque tamen omnes illi nobiles fieri, aut olim factos fuiſſe. Reſpond. Id verisſimum esſe; non enim illud Vaſallos nobiles facit, quòd feudum à Rege vel Principe accipiunt, ſed quod feudum, cui dignitas ſeu nobilitas cohæret. Atque ex hoc ipſo apparet evidenter, id, quod nobilitat, non esſe feudum, ſed officium illud quod cum dignitate ſuâ feudo annexum eſt. Quod & poſt Baldum & DD. comm. ita decidit Guid. Pap. *Deciſ. Gratian. 386.*

§. 18. Unde in explicandâ vexatisſimâ illâ quæſtione, An feudi nobilis collatio nobilitet? fruſtra ſu-

dant, Dd. ambigua voce impediti. Intelligunt enim per feuda nobilia tantùm bloſſe Ritter-Lehen/ quorum poſſeſſoribus non vi talis officii, quale ſæpe memoravimus, feudo annexi, ſed ſpeciali Principis indultu nobilitas tributa eſt; quod proinde privilegium certis perſonis, ſcil. primo acquirenti ejusque liberis conceſſum, ad alios poſſeſſores, qui ipſi proprio jure nobiles non ſunt, extendi non poteſt. Accedit, quòd, cùm hujusmodi prædio non ſit conjunctum officium, qvod in adminiſtranda reip. parte vel juſtitiâ conſiſtit, non poteſt illud vi ſua nobilitatem tribuere, quæ non ex prædio, ſed ex officii ei cohærentis dignitate oritur. Quo demto nihil ſupereſt, quod non plebejis commune eſſe poſſit; uti immunitates prædii, exercitium aliquod jurisdictionis in vicaneos, jura venandi &c. quæ parti plebis ſæpe quoque competunt. Atque adeò, cùm animus nobilitatis concedendæ non appareat ex ipſius prædii qvalitate, cujus jura non ſunt nobilium propria, ſed & plebejis communia eſſe poſſunt, non competet inde nobilitas, niſi ſpecialiter indulta, eoque animus ejus conferendæ expreſſus fuerit. Denique talia prædia, Ritter-Lehen/ etiam ab iis conceduntur, quorum jus nobilitandi non eſt; quod ſecus eſt in feudis, quibus nobilitas ratione officii connexa eſt: illa enim non poſſunt niſi à Principe concedi; cum hujusmodi magiſtratus conſtituendi poteſtas Regale jus Principum ſit. Igitur feudum nobile hoc ſenſu non nobilitat; ſed tùm demùm, cùm tale eſt, ut non niſi à Rege vel Principe inveſtiatur quis de plebe vel plebis parte; huic enim officium tuendæ plebis ac juſtitiæ conjunctum eſt.

§. 19. Hinc patet quoque ſententia *Juris Feud.*

Sax.

Sax. art. 21. ibi: Es erhöhet nichts des Manns Schild den Fahnen-Lehen. Unde quidam colligunt, ſpecialiter Jure Sax. ſtatutum eſſe, ut nullum feudum, niſi regale, nobilitet. Ant. Goth. *d. Diſſ. feud. 1. th. 6. lit. 6. in fin.* Quod non probamus. Nam ibi (1.) nec de acquirendâ ſed augendâ nobilitate agitur, verbo: erhöhet. Nec (2.) de nobilitatis inſignibus ſpeciali privilegio conceſſis; ſed quæ ipſis officii rationibus innexa eſt, adeoq; nec opus habet ſpeciali conceſſione. His poſitis, quæ ex ipſo contextu apparent, veriſſimum eſt, non poſſe augeri alicujus nobilitatem, niſi conceſſo feudo regali: cùm enim quartus ordo (ut nos numeravimus *cap. 2. ſup.*) ſc. der Mittel-Freyen / ſeu Valvaſorum majorum, ultimus ſit inter officia, quæ in rep. juſtitiâque ejus regendâ verſantur, & quibus naturâ ſuâ conjuncta eſt nobilitas; qui autem proximè præcedit ordo jam ſit feudorum regalium, ſcil. Comitum & Baronum; ſeqvitur, non poſſe hujus valvaſoris nobilitatem augeri conceſſo alio feudo, niſi illud regale ſit.

§. 20. Neque obſtat, quod quibusdam ſpeciali privilegio ac Imperatore jus nobilitandi datum fuerit. Nam & Principibus Electoribus privilegia plurima in Aur. Bull. data ſunt, quæ tamen aliis Principibus Imperii communia ſunt. Dantur itaq; illa vel majoris cautelæ aut ſplendoris ergo; vel quia rarior adhuc eorum uſus fuit; vel quia privilegio illo plus continetur, ſcil. jus creandi non modò Nobiles, ſed & Comites & Barones. Deniq; non poteſt impetratio talis privilegii aliis obeſſe.

§. 21. Hinc verò accidit, ut hodie plus juris ſæpe & in nonnullis habeant illi, qui ex privilegio, quàm qui vi muneris nobilitatem conſeqvuntur: tum qviâ

Digitized by Google

illorum hereditaria eſt nobilitas; tum propter jus 4. avorum, quod in ludis equeſtribus requiritur, in beneficiis autem eccleſiaſticis Jure Can. attendi prohibetur *c. pen. X. de Præb.* uti & hodie tum improbatur, ſi fundationi non adverſetur. *Inſtr. Pac. Osnabr. art. 5. §. 17.*

§. 22. Porrò autem X. probatur, jus conferendæ Nobilitatis Principibus competere, ex conſvetudine, quâ illi ſolent feuda aliis dare cum omni dignitate, Nobilitate &c. Ita teſtatur Knich. *de ſubl. terr. jur. c. 1. n. 207. Apud nos ut plurimùm fieri ut Principes concedant* Comitatus &c. (intelligit ſine dubio bona ac prædia, quæ Principes Comitibus Landſaſſiis ſuis concedunt,) Lehen und Ritter-Güter/ mit allen ihren Ehren / Würden / Freyheiten / Ein- und Zugehörigen. Quæ autem ſunt aliæ dignitates, Ehren und Würden / niſi nobilitas ſaltem; cum feudis plebejis non cohæreat dignitas?

§. 23. Hoc XI. teſtatur quoq; Vultej. *de Feud. lib. 1. cap. 8. n. 10. verſ. Ignobile.* ubi ait: *Habent in Imperio Romano poteſtatem nobilitandi Principes omnes.* Idemq; ſentiunt Ant. Goth. *d. Diſp. Feud. 1. theſ. 6. lit. b.* ubi alios allegat: Nolden. *de Nobilit. cap. 2. num. 177.* Knichen. *de Subl. jur. terr. cap. 1. num. 209.* Roſenthal. *de Feud.* Hermes. *Faſcic. Jur. Publ. cap. 32. num. 26.* ubi ait: *Hanc arduam quæſtionem vocat* Bullæus, *Hor. ſubſec. Diſc. 4. de Jur. Nob. Affirmativam* (competere ſc. Principibus Imperii jus nobilitandi) *tuentur omnes ii, qui docent, quod qvivis Princeps tantum poteſtatis habeat in ſuo Principatu, qvantum Imper. in Imperio: nec ii ſunt dupondii ſed eminentiſſimi & Celeberrimi JCti, quorum nomina ſi quis enumerare vellet, non multò breviorem texeret Catalogum, quam eſt Homericus Græcarum navium: nec ſine rationibus &c.*

§. 24. Cur igitur Principes Imperii, ſi eas, quæ in

in Imperio, Aula ac militia ſummæ ſunt, dignitates conferre posſunt, Comites, Barones &c. facere non poſſunt? Reſp. Qvia his nominibus ſignificatur Officium Imperii, quod nemo niſi Imperator injungere, nec alius quàm Imp. de Officiis Imperii ſtatuere poteſt. Deficit igitur hæc potentia creandi Comites, Barones &c. non quia ſimilem Dignitatem Principes illi in ſuis quoque territoriis conſtituere nequeant: ſed quia quæ his nominibus inſigniuntur, non ſunt Principatûs ſed Imperii dignitates, adeoque excedunt fines territorii ac poteſtatis Principum. Uti ergo Princeps Cancellarium, Camerarium, Mareſchallum, Truchſesſium &c. facere poteſt, ſed qui Principatus ſui, non Imperii ſit Cancellarius &c. ſic idem Judices cum plena Jurisdictione, & caſtrorum Præfectos facere poteſt, ſed hi non erunt Comites vel Barones, quibus nominibus dicti fuere, qui Imperii judicia exercebant, Reichs-Graffen/Reichs-Freyherrn: illi tamen id ſunt in Principis territorio, quod hi in Imperio.

§. 25. Nec eò minùs Principes plenisſimam habent poteſtatem omnium harum dignitatum conferendi, etſi intra fines territorii concluſam: Nam & Reges abſoluti, qui cum liberrima poteſtate in Regnis ſuis ſunt, non posſunt niſi intra fines Regni dignitates concedere. Et, qui à Rege fit, non Imperii, ſed regni ſui eſt Cancellarius, Marechallus, & ita de reliqua Nobilitate. Nam nec Imperator alium quàm Imperii Cancellarium aut Officialem facere poteſt, non extra illud.

§. 26. At verò ubique hunc ordinem ſuum obtinebunt; ille ut Regius, hic ut Imperii, alius ut Principis Cancellarius: atque adeò omnes à Principe in terri-

territorio ſuo conſtitutæ dignitates non modò intra Principatus fines, ſed ubique valebunt; ſcil. non ut Imperii, ſed ut Principis Officia; quemadmodum quotidiè apparet, iis ubique, etiam apud exteros, hujus Dignitatis ſuæ rationem conſtare; cùm legitimè ab eo, qui jus tale in ſuo territorio habet, conſtituti ſint. Quemadmodum teſtamenta, aliique actus ſolennes, ſi ex forma ſtatutorum loci, ubi fiunt, conficiuntur, ubique etiam extra territorium valent. Magnif. Dn. Præſ. *Diſp. de Fundat. in territ. pot tit. 7.*

§. 27. Eadem itaque differentia eſt inter Nobiles, qui ab Imperatore, & qui à Principe creantur: hi enim appellari non poſſunt, des Heiligen Römiſchen Reichs Rittere; nam nec illi ita dici poterunt, qui ab alio Rege, v. gr. Galliæ, Hiſpaniæ, creantur; quippe qui ſunt Nobiles Galli, Hiſpani, non Imperii; & tamen his aliisque Regibus pleniſſimam nobilitandi poteſtatem competere nemo inficias ibit. Uti è contrario Nobiles ab ipſo Imperatore facti, non erunt Nobiles Galliæ vel Hiſpaniæ. Ita & Nobiles, qui à Principe Imperii creantur, verè nobiles ſunt, etſi non ſint Nobiles Imperii, neque membra Collegii der Reichs-Ritterſchafft.

§. 28. Si quis igitur roget; An ergò Nobiles à Principe facti jura Nobilium extra Principatum obtineant? Viciſſim rogandus erit; an Nobiles à Regibus Galliæ, Sveciæ &c. creati in Imperio jura Nobilium habeant? Quæ enim his permittuntur, nec illis denegari poſſunt. Limnæus *Lib. 4. cap. 1. in fin.* ait: *Iis negatis materiam injuriarum ſuggeri, & mutuam Regnorum reverentiam enervari.* Et mox: *Contrà ſi conſtituerimus, nec noſtri Duces* (nedum Nobiles) *alibi pro ejusmodi habebuntur.*

§. 29.

§. 29. Quare ita cenſendum eſt; quòd, ſalvo imprimis ordine & prærogativa eorum, qui ab Imperatore fiunt, jura Nobilium omnibus communia ſint; niſi ſpecialiter quædam privilegia & beneficia ſingulari lege Nobilibus Imperii, Regni aut Principatûs alicujus conceſſa ſint: ad quæ proinde extranei adſpirare non poſſunt: quemadmodum nec Imperii Nobiles ad privilegia extraneis ſolis competentia.

§. 30. An autem dignitas vel nobilitas ei, qui ſubditus non eſt, conferri poſſit, quæſtionis eſt. Id vero omnino negandum; cùm conceſſio dignitatum numeretur inter jura regalia & ſuperioritatis, *2. F. 56.* quæ non poſſunt exerceri niſi à Superiore in ſuos ſubjectos: & cùm nobilitas ſuâ naturâ cohæreat officiis publicis, non poteſt ea niſi Superior injungere; qui reſpectus non eſt inter Principem & eos, qui ei ſubditi non ſunt: cum extra territorium ſuum quisq; pro privato habeatur. *l. 3. ff. de Off. Præſ.* Atque ita Rex Galliæ & Regina Angliæ improbârunt Nobilitatem ſubjectis ſuis ab alio collatam. Magnif. Dn. Præſ. *d. Diſput. de Fundat. in territ. pot. tit. 5.*

§. 31. Qua ratione nec Doctorales honores extraneis conferri poterunt. Unde factum eſt, ut Imperatoris vel Pontificis confirmatio in erigendis Academiis neceſſaria ſemper viſa fuerit; cùm alioquin non poſſent honores hos omnibus in Imperio, ſed tantùm ſubditis territorii conferre. Quod ſecus eſt in ordinibus Equeſtribus, qui nihil niſi ſocietates Illuſtrium ſunt; in quas alios recipere arbitrarium eſt. *d. Diſput. tit. 5. §. fin.*

§. 32. Ex iis verò quæ hactenus expoſita ſunt, videtur hoc jus nobilitandi etiam Comitibus & Baronibus

commune fieri. Atque ita nonnuli, non ſatis expenſo textu in *2. F. 10.* ſcripſerunt, Capitaneos ſeu Valvaſores majores, quos hoc ipſo Nobiles factos fuiſſe ſupra oſtendimus, etiam à Comite conſtitui: Guillim. *d. lib. 2. cap. 11.* Sigon. *de Regn. Ital. lib. 7. ſub. ann. 973.* Verùm decepit eos, quòd in *d. tit. 10.* Ducis, Comitis, Marchionis promiſcua fit mentio, quaſi eodem ordine eſſent; &, quod deinde in genere additur, à Principe vel aliqua poteſtate conſtitui Valvaſores Majores, referunt ad omnes præcedentes.

§. 33. In eo verò lapſi omnino videntur: nam in toto Imperio Principum ordinem à Rege alterum eſſe, & tum ſequi Comitum &c. *ſup. cap. 2.* demonſtratum eſt & conſtat. Et notabiliter mutatur loquendi ratio in *d. tit. 10. §. Qui vero à Principe.* ubi non dicitur, *Qui à Duce, Comite, Marchione inveſtitus eſt*, quorum antè facta erat mentio; ſed ita: *Qui à Principe* (i. e. Rege) *vel ab aliqva poteſtate inveſtitus eſt;* quibus verbis ponitur poteſtas legitima talis dignitatis jure feudi conſtituendæ. Comites autem, Barones &c. nec propriam poteſtatem habuêre, ut Principes, nec olim jure proprio regalia; ſed fuêre merum nomen officii illuſtris: Unde *in Ref. Pol. Sigismund. de ann. 1436. cap. 9.* Principibus tribuuntur faſt Käyſerl. Rechten; Comitibus, Baronibus &c. Zwing und Bann; quod nihil aliud eſt, quam Jurisdictio cum Imperio: quibus uſu acceſſere ſenſim regalia. Magnif. Dn. Præſ. *J. Publ. c. 15. §. 4. & ſeqq.* Inde verò non ſequitur, hoc officio Comitivæ contineri jus nobilitandi, aut alia quàm quæ uſu obtinuere atque exercent regalia. Igitur officia Comitatus ſui conſtituere poſſunt, tum quia id conſequens poteſtatis conceſſæ, tum quia uſu firmatum eſt. Denique

nique, cùm ipſi ſint in ordine nobilium, etſi primarii; *Spec. Sax. lib. 1. art. 3.* neceſſariò ſuperioris ordinis eſſe debet, qui nobiles conſtituit.

§. 34. Adverſari plurimum videtur, quòd Jur. Sax. *art. 3.* die Mittel-Freyen dicuntur der Freyen Herren Mann: adeoq; & hi nobiles facere poterunt, ſi illi ſint nobiles. Verùm, nomine der Freyen Herrn generaliter accepto contineri quoque Principes, & horum, non Comitum Vaſallos intelligi die Mittel-Freyen/ exprimitur in Spec. Svev. *lib. 1. cap. 47.* in verbis: das ſind die freyen Herrn/ als Fürſten und die andere Freyen zu Mann haben. Et tum ſequitur: Mittel Freyen ſind die/ die der Hohen Freyen Mann ſint. Quod & convenit maxime textui in *2. F. 10.* de quo *ſupr.*

§. 35. Plura equidem ſupereſſent tractanda de materiâ adeò amplâ atque prolixâ; ſed nobis jam id nec licet nec libet. Propoſitum ſaltem nobis fuit oſtendere, quòd nobilitas originariè ac naturâ ſua Officiis Reip. inſit atq; cohæreat; eamq; adeò iis quibus injuncta ſunt ejusmodi officia, absq; alia collatione competere; aliis tamen etiam ex ſpeciali privilegio jura ejus & beneficia tribui poſſe; atque adeò nobilitatem duplici viâ concedi; vel ſpeciali indultu Principis, vel vi officii publici: atque id jus utrumque etiam Principum Imperii eſſe.

SOLI DEO GLORIA.

Digitized by Google

COROLLARIA.

Liberis Rebuspubl. æqve ac aliis ſummis Principibus, jus competit qvascunq; dignitates concedendi.

2. *Jura Speculi Saxonici & Svevici in paucis inter ſe diſcrepant; uti, qvoad ſucceſſionem &c.*

3. *Jus Alemannicum, tam provinciale qvam feudale, eundem auctorem habet, atq; ex veteri autore de beneficiis maximam partem eſt deſumtum.*

4. *Qvo tempore Jus Civile in Germaniam primùm fuerit introductum, admodum incertum eſt; aſt Lotharii II. auctoritate id factum eſſe vix probabile videtur.*

5. *Nimia legum multitudo Reipubl. plus nocet qvam prodeſt.*

6. *Leges Statui Reipubl. accommodatæ eſſe debent, ideoqve non facile aliunde petendæ.*